

ŽIVA ZAJEDNICA

· LEBENDIGE GEMEINDE

BROJ 11 (165) · STUDENI/NOVEMBER 1995 · LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN · D 2384 E

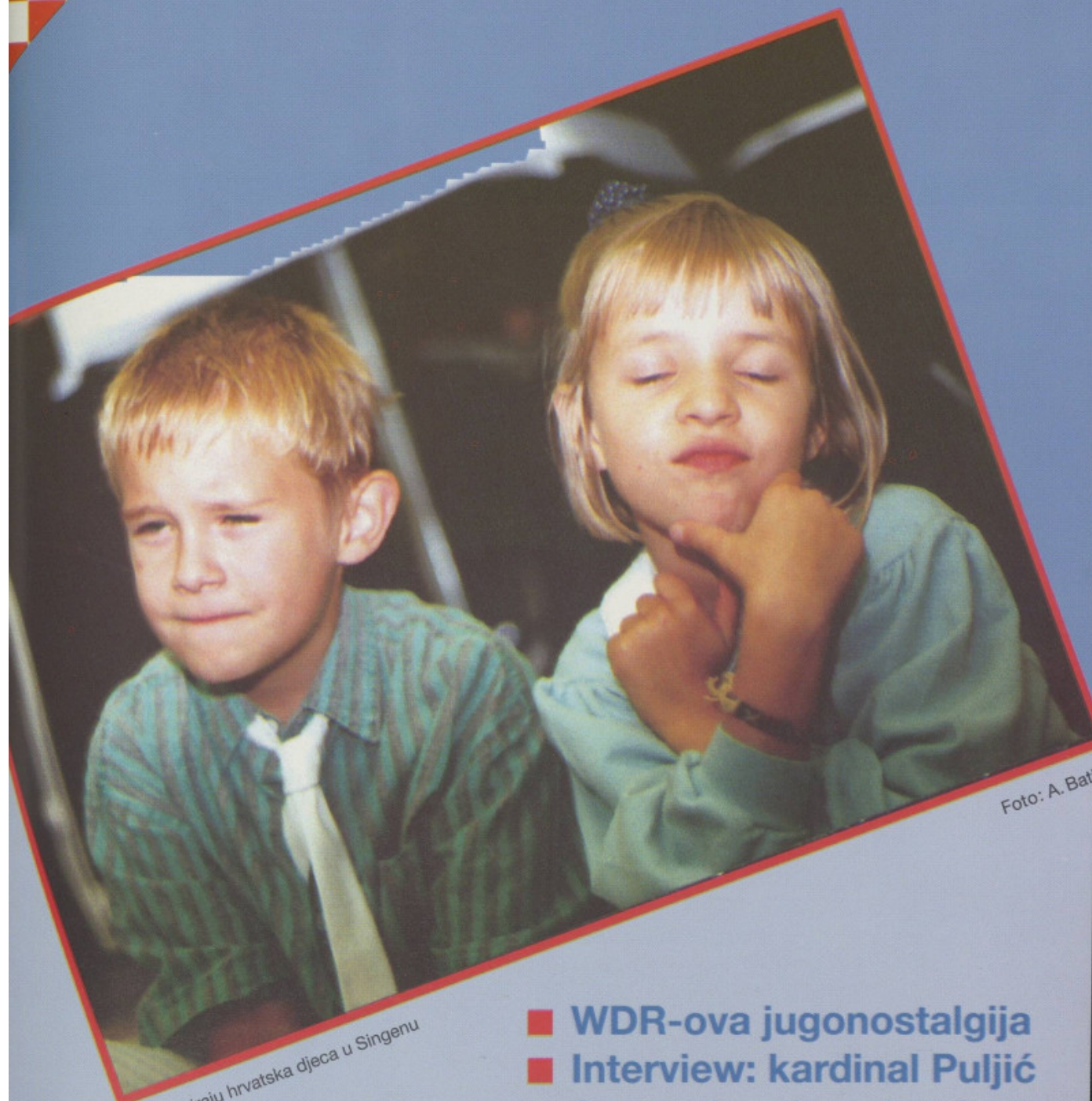

Foto: A. Bat

Tako poziraju hrvatska djeca u Singenu

- WDR-ova jugonostalgija
- Interview: kardinal Puljić
- Senzacionalno obraćenje
- O zlu i dobru
- Mladi i kršćanske vrednote

Janko Bubalo

Ako te zovnem

Foto: Ivo Matijević

Pa, dođe li čas da Te zovnem
da ponovno urežeš
svoje ime na mome čelu
da Tebi pripadam, volio bih
da usjek što dublji bude
da ga ljudska povijest ne mijenja

Jer nje sam se nasitio.
I vidim: čas se sprema
kad više nitko ne može učiniti
da nam nisi Brat i
kao da Te više ni nema.

UVODNIK

Izbori prošli, život teče dalje

Kad do vas, dragi čitatelji, stigne ovo naše najnovije izdanje „Žive zajednice“, već će dobro biti poznati rezultati izbora za zastupnički dom Hrvatskoga sabora, pa i izbora u dijaspori. Zasad se zna da je u Njemačkoj glasovalo preko 30 tisuća birača i da je dvotrećinska većina bila za kandidate vladajuće stranke. Nadati se da će dostojno predstavljati i hrvatski narod u domovini i onaj u dijaspori. Posebno će biti zanimljiva uloga zastupnika iz dijaspore. S pravom se očekuje da oni ne budu samo statisti, nego i donositelji konkretnih projekata za iseljenike i radnike u inozemstvu.

U ovom broju vam posebno preporučamo „Motrište“ koje govori o ukinuću hrvatske emisije na WDR-u. Mnoge hrvatske udruge su već uputile svoje prosvjede upravi i uredništvu toga radija, ali su oni zasad bez odjeka.

Svi ćete zasigurno pročitati članak o senzacionalnom obraćenju i krštenju bivše glavne američke zagovornice pobačaja. Zanimat će vas dakako što kaže kardinal Puljić u razgovoru za naš list, a naše stalne rubrike su postale toliko dobre, da vam ih više ne moramo posebice predstavljati.

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA

Herausgeber/Izdavač:

**Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

60435 Frankfurt am Main · An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46 · Fax (0 69) 5 48 21 32

Verantwortlich/

Odgovara: Bernard Dukić

Chefredakteur/

Glavni urednik: Anto Batinić

Redaktion/

Uredništvo: Maja Runje, Stanka Vidačković,

Božica Červinka, Jura Planinc,

Ivek Milčec, Ivan Bošnjak,

Jozo Sladoja, Božo Marić

Mitarbeiter/

Suradnici: Željka Čolić, Vesna Školnik,

Ivo Balukčić, Alen Legović,

Ivo Marković, Ivo Matijević,

Marko Obert, Vlatko Marić

Layout:

Ljubica Markovica

Jahres-

bezugspreis: DM 30,- incl. Porto

(s poštarinom)

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 bei der

Stadtsparkasse Frankfurt

(BLZ 500 501 02)

Lithos +

Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl

64546 Mörfelden-Walldorf

Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH

64546 Mörfelden-Walldorf

HEADLINES • SCHLAGZEILEN • VIJESTI

- Ni njemačkom tjedniku „Focus“ zemljopis nije bolja strana. Naime, u broju od 23. 10. 1995. on na 308. i 309. stranici donosi članak s fotografijama iz Hrvatske i BiH. Ispod dvije fotografije slijede posve neispravni potpisi: „Toter Zivilist im von Serben verwüsteten bosnischen Vukovar“ i „Ergebnis systematischer Zerstörung der Muslim-Kultur: eine Moschee in Vukovar liegt in Trümmern“. Kao što je poznato Vukovar se nalazi u Hrvatskoj, a u njemu nije bilo ni jedne džamije.
- Vatikan je s Makedonijom uspostavio pune diplomatske donose. U Makedoniji ima oko 2 milijuna stanovnika, a samo 20 000 katolika.
- Na 47. frankfurtskom velesajmu knjiga od 11. do 16. 10. nastupili su ove godine i hrvatski vjerski izdavači. Posebni izložbeni prostor imala je zagrebačka „Kršćanska sadašnjost“, koja je dio prostora velikodušno posudila sarajevskom „Svjetlu riječi“ i našoj „Živoj zajednici“. Zagrebačka „Teovizija“ nastupila je na zajedničkoj tezgi svih hrvatskih izdavača, dok je sarajevski „Napredak“ izložio svoja izdanja na službenoj bosanskohercegovačkoj izložbenoj tezgi.
- Rupert Lay, frankfurtski isusovac i filozof, dobio je suspenziju od svoga poglavara na mjesto predavača na visokoj teološkoj školi St. Georgen. Bila je to reakcija na neka teološka stajališta R. Laya, koja je iznio u knjizi „Nachkirchliches Christentum“ i u razgovoru za „Die Welt“ (25. 9.).
- Njemački biskupi su odlučili izdavati novi časopis za mlade pod nazivom X-MAG, koji bi do 1998. morao dostići nakladu od 50 000 primjeraka. Biskupi su ukinuli dosadašnji list „Junge Zeit“, a ovaj novi povjerili mladim i stručnim ljudima, koji od njega treba da naprave nešto što bi trebalo biti „katolički Bravo“.
- Za svećenike koji su se u vrijeme komunizma morali oženiti u Češkoj i Slovačkoj osnovana je zasebna grkokatolička biskupija.
- Nakon odlaska u mirovinu poznatog teologa Hansa Künga na sveučilištu Tübingen ukida se katedra za ekumensku teologiju. Ekumenski institut koji je utemeljio H. Küng pripojit će se Katoličkom teološkom fakultetu. Katedra za ekumensku teologiju uspostavljena je 1980. ad personam H. Küng.
- U Kijevu je za novog patrijarha Ukrajinske pravoslavne crkve izabran Filaret Denisenko (66). Ostale pravoslavne crkve ne priznaju autokefalnost UPC koju je proglasio Filaret 1990.
- Sveta Stolica poslala je po prvi put pozdravne riječi velikoj hinduističkoj svetkovini „Diwali“, a u pozdravu je izražena želja za zajedničkim radom na miru, zaštiti okoliša i prirodnih blaga.
- Dvije muslimanske učenice u Neversu (Francuska) isključene su iz škole jer se nisu htjele odreći nošenja marame na glavi. Odluka ravnatelja škole obrazložena je „demonstrativnim nošenjem marame kao znakom religijske pripadnosti“.
- Poznati američki glumac Gregory Pack (79) dobio je odlikovanje katoličkih medija SAD-a iz ruku kardinala Rogera Mahoneya u Los Angelesu. Tu nagradu dobivaju osobe koje su u medijima zaslužne za „visoka etička mjerila židovsko-kršćanske tradicije“.
- Fra Ferdo Vlašić (75), dugogodišnji urednik „Naših ognjišta“, umro je 15. 10. u franjevačkom samostanu u Tomislavgradu. Fra Ferdo je 13 godina života proveo u komunističkim zatvorima bivše države.
- Već je poznato da je papa Ivan Pavao II. 17. 10. primio sve biskupe s područja bivše Jugoslavije. Biskupi su izvijestili Papu o stanju u svojim biskupijama, a Papa ih je pozvao na dijalog i suradnju u obnovi povjerenja i pomirenja među Crkvama i narodima.
- IKA – Informativna katolička agencija iz Zagreba proslavila je 18. 10. drugu obljetnicu svoga rada.
- U Pinakoteci samostana Gospe od zdravlja u Splitu održana je koncem listopada izložba slika fra Petra Vidića, gvardijana franjevačkog samostana sv. Ante na Bistriku u Sarajevu. Većina slika nastala je u podrumu samostana za vrijeme rata. Kocem studenoga fra Petar ima izložbu svojih slika u galeriji St. Kilian Wiesbadenu.

PISMA • BRIEFE

Koliko čitamo vjerski tisak?

Poštovano uredništvo!

Primio sam listopadski broj „Žive zajednice“ u kojem se, kao i u ranijima, zaista ima što pročitati. Sadržajem i tehničkim izgledom taj je list na visini suvremene kršćanske publikacije. Istina je međutim i to da često stranci prije nas uvide ono što je kod nas dobro i pohvalno. To potvrđuje i slučaj koji navodim. U vlaku na relaciji između Frankfurta i Kölna susreo sam jednog Poljaka, koji je došao posjetiti obitelj u Njemačkoj. Tada sam upravo čitao „Glas Koncila“. Pomogao sam mu smjestiti dva teška kovčega i zatim nastavio s čitanjem. Poljak mi se potom obratio s riječima: „Gospodine, Vi ste Hrvat. Prepoznajem Vas po novinama koje čitate. Mnogi u našoj zemlji rado čitaju „Glas Koncila“. I mi bismo željeli imati takve novine, i ne samo to, nego bismo željeli imati i jednoga kardinala kao što je kardinal Kuharić, koji je uz Papu vrlo popularan kod nas“.

Slučajno sam kod sebe imao dva broja „Žive zajednice“, pa sam mu ih darovao. Bio je ushićen, govoreći: „Kad bismo mi imali ovakvo što u Poljskoj?!“

Tako nas vide stranci iz svoje perspektive. A kako mi vidimo same sebe iz vlastite perspektive? Kako se odnosimo prema duhovnom i kulturnom dobru našeg naroda i Crkve? Nameće mi se pitanje, koliko Hrvata u dijaspori čita hrvatski vjerski tisak, koliko je pretplatnika „Žive zajednice“ i drugih katoličkih novina. To zasigurno znaju uredništva listova, koja se trude namaknuti sredstva za tiskanje. Našem čovjeku nije teško dati 20 ili 30000 maraka za automobil, ali mu je teško dati pedesetak maraka godišnje za vjerski tisak. Mnogi imaju običaj kazati: „A što imaš od toga?“

Preostaje nam da se i tom slučaju preporučimo Bogu i Gospi. Svima u uredništvu želimo mnogo zdravlja, sreće i zadovoljstva, te puno uspjeha od svih nas. **Martin Obradović s obitelji, Schwelm**

FRANKFURT –
NADDUŠOBRIŽNIČKI UREDNova
pastoralna
suradnica

**Antonija
Tomljanović,**

rođena 31.5.1967. u Hagenu, od 1.8.1995. radi kao nova pastoralna suradnica u Hrvatskom naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu. Antonija je magistrirala slavensku i romansku filologiju na sveučilištima u Heidelbergu i Bochumu. Od devete godine svirala je orgulje u hrvatskoj katoličkoj misiji Hagen, a godinu dana radila je kao tajnica u misiji Bochum. U VIS-u „Maraton“, koji je nastupao po misijama u Nordrhein-Westfalenu, već 14 godina svira više instrumenata. Našoj novoj suradnici želimo uspješan i blagoslovljen rad.

Zimska škola hrvatskog folklora

Plesovi dinarskog područja
Crikvenica, 3.–13. siječnja 1996.

Hrvatska matica iseljenika ima čast pozvati vas na *Zimsku školu hrvatskog folklora* koja će se održati u Crikvenici od 3. do 13. siječnja 1996. godine. Podučavat će se plesovi Hrvata *dinarskoga plesnoga područja*, dakle plesovi doline Neretve i Hercegovine, okolice Sarajeva, Zadra i zadarskih otoka, Podgorskog kanala, Šibenika, Zlarina, Primoštena, Sinjske, Drniške i Imotske krajine, Vrljke i Like.

Voditelj škole je istaknuti hrvatski etnolog, etnokoreograf i istraživač tradicijske narodne kulture *dr. Ivan Ivančan*, a predavači će biti Dr. Goran Oreb, Ivan Ivančan ml., prof. Vido Bagur, Andrija Ivančan, Miroslav Šilić, Vlasta Kaurić i Ivica Ivanković.

Za pohađanje škole potrebno je prijaviti se najkasnije do 20. studenoga 1995. Hrvastkoj matici iseljenika, poštom ili telefaksom.

Školarina iznosi 200 DM i potrebno ju je uplatiti najkasnije do 10. prosinca **čekom upućenim preporučenim pismom** na Hrvatsku maticu iseljenika, Trg Stjepana Radića 3, Zagreb ili na devizni

račun **HMI broj: 30101-620-16-3277348 – Zagrebačka banka** uz obveznu naznaku: *za Zimsku školu folklora*. Na uplatnici obvezno napišite ime i prezime osobe za koju se uplaćuje.

Glazbala

A) Tambure

B) Stara solistička glazbala
Crikvenica, 5.–13. siječnja 1996.

Hrvatska matica iseljenika priređuje i *Zimsku školu hrvatskog folklora – Glazbala* koja će se održati od 5. do 13. siječnja u Crikvenici. Podučavat će se stara solistička glazbala Hrvata u dinarskom području i tambure. Dakle, škola sviranja je i ovoga puta podijeljena u dvije grupe:

A) *Tambure* – voditelj *prof. Siniša Leopold*

B) *Stara solistička glazbala* – voditelj *prof. Đuro Adamović*

Za pohađanje škole potrebno je prijaviti se najkasnije do 20. studenoga 1995. poštom ili telefaksom.

Smještaj: hotel „KAŠTEL“, Crikvenica.

Puni pansion po osobi dnevno iznosi 20,– DM, a boravišna pristojba 1,50 DM dnevno.

Dolazak polaznika očekuje se 3. siječnja prije podne (*pansion* započinje ručkom), a odlazak je 14. siječnja nakon doručka.

Za sve dodatne informacije molimo da se obratite u *Hrvatskoj matici iseljenika Srebrenki Šeravić First* na adresu: Trg S. Radića 3, HR-10000 Zagreb, Kroatien. Tel. 00385/1/611 51 16; fax 53 91 11.

LIČNOST MJESECA

MOTRIŠTE

IVA MAJOLI, TENISAČICA
Tennis kao posao

„Znam da je vrijeme droge, da mnogi moji vršnjaci posežu za njom i uvijek mogu reći samo – bavite se sportom, ne drogom. Ja se ne kanim baviti politikom, o njoj ne znam mnogo, kao i većina mojih vršnjaka. Moj je posao tenis i tu ću napraviti što više mogu“, reče 18-godišnja Iva Majoli u jednom od svojih brojnih intervjua nakon što je nedavno osvojila dva važna tenisačka turnira u Zürichu i Filderstadtu. Na WTA listi najboljih tenisačica Iva je potom zauzela visoko deveto mjesto.

Tako je hrvatski sport, napose tenis, uz izvrnog Gorana Ivaniševića, dobio još jednu pojedinačnu zvijezdu svjetskoga glasa. Osobito je to važno u tenisu, sportu bogatih i utjecajnih ljudi, sportu u kojem se pozorno prati svaki potez i svaki korak. Taj sport, kao i ostale sportske grane, nije odavno samo sport, nego mnogo više od toga. Ne treba na ovom mjestu ponavljati priču kako su hrvatski sportaši i kolektivno i pojedinačno iznimno zaslužni za pozitivni image naše domovine u svijetu. Oni će to zasigurno i dalje raditi, ponajviše svojim rezultatima na sportskim terenima.

U pozivu na borbu protiv droge i bavljenje sportom, ona mladima poručuje da osmisle svoj život. Smisao se ne može naći u drogi, alkoholu, ljenčarenju, tulumarenju, nego u upornom radu i napornom zalaganju. Plodovi takvog ponašanja moraju doći: i slava, i novac, i zdravlje. ■

Piše:
Anto Batinić

WDR-ova jugonostalgija

Jasno je da su istinitost, objektivnost i nepristranost najvažnija novinarska pravila, pa i vrline. Samo nepošten i ideološki zaslijepljen čovjek može tražiti da mu mediji serviraju neistinu, da stalno drže samo njegovu stranu, da postoji samo jedna, i to njegova „istina“. Takvo poimanje novinarstva još uvijek vlada u diktatorskim državama. Ono je kasnije u bivšim zemljama socijalističkog bloka nazvano jednouljmem. A onda se jednouljme raspalo, jer su ljudi počeli misliti svojom glavom, govoriti svojim jezikom, demokratski uređivati svoju državu, birati slobodno svoje političke predstavnike, informirati svjetsku javnost iz svoga kuta gledanja. To je informiranje dakako bilo drugačije od onoga koje je nosilo službene ostatke „službenoga“ i „pouzdanoga“.

Upravo su napadnuti narodi na području bivše zajedničke države u prijelomnom razdoblju od 1990. pa sve do danas na svojoj koži krvavo osjetili moć lažne i nedostatak prave informacije. Agresor je uporno i ustrajno u svijet slao samo svoju „istinu“, a svjetski mediji su je prenosili dalje snagom inercije. Nad svim informacijama u to su doba carevale jugoslavenske službene agencije na „srpsko-hrvatskom“ jeziku. Tako je više ili manje bilo i na kölnskom WDR-u („Die Sendung für Jugoslawen“ utemeljena je 1970.), sve dok 13. 1. 1992. nije došlo do podjele „jugoslavenske“ emisije na dvije zasebne emisije na hrvatskom i srpskom jeziku. Time je tada WDR ispravno reagirao na nove političke, a stare jezične i kulturne realnosti. Hrvati u Njemačkoj, ali i u domovini (jer se radio Köln odavno pozorno prati i u domovini), bili su uglavnom zadovoljni novom emisijom, iako je trajala samo 20-ak minuta.

A onda je WDR napravio korak natrag, pa je 30. 8. 1995. ukinuo zasebne emisije vijesti na hrvatskom (i na srpskom) jeziku, te ponovno uveo jednu „zajedničku“ emisiju na „jezicima slušatelja iz Bosne i Hercegovine, iz Hrvatske i Srbije, Slovenije, Makedonije i kosovskih Albanaca“. Uvođenje jedne takve emisije WDR je obrazložio potrebom hitrije reagiranja na događaje u BiH (može li se to nazvati profesionalnom reakcijom nakon tri i pol godine krvavog rata u BiH), traženjem Bošnjaka-Muslimana da imaju također zasebnu emisiju na „bošnjačkom“ jeziku, novom multi-kulti koncepcijom emisija za strance itd. Više je nego dvojben sam naziv emisije, jer se pod isti koš trpa najmanje šest jezika, od kojih su tri ama baš potpuno različita, a ostala su tri, ako se može reći, slična, no ipak u jezikoslovnom smislu bitno različita. U pitanju je dakle najobičnije neznanje stvari: nabrojani su mnogi jezici, a govori se zapravo samo tzv. „srpskohrvatskim“ jezikom. Ili se možda ne radi o neznanju, nego o svjesnoj odluci kojom se svi ti jezici i narodi ponovno stavljaju pod WDR-ov „jugoslavenski“ kišobran. Moglo bi se onda postaviti pitanje čemu uopće jedna takva

emisija, jer mnogi ljudi više ili manje razumiju ili govore njemački, mnogi i engleski, te rijetki neke druge jezike. U tom slučaju bismo uskoro svi na svijetu mogli jedino recimo gledati CNN i slušati BBC. Tako bi ponovno zavladao jednouljme, a informacije bi proizvodio i nadgledao Veliki Brat.

Još nismo došli do tog stupnja razvoja da svi govorimo jednim jezikom i da svi jednako mislimo. Još smo duboko ukorijenjeni u razne tradicije (nacionalne, vjerske, kulturne), pa želimo slušati emisije na vlastitom jeziku, u ovom slučaju na hrvatskom, pa i na drugim jezicima. To je zapravo pravi multi-kulti ugođaj, kad svaki narod, jezik i kultura imaju svoje mjesto pod suncem, pa i na radio valovima.

Ima međutim jedna stvar koju WDR javno neće da prizna, pa je pokriva kvazi razlozima, a ta je da je odluka o ukinuću zasebnih nacionalnih emisija te uvođenju jedne zajedničke motivirana ponajprije nečijim političkim razlozima. To potvrđuje i stav iz novog nacrtu programa „za ljude iz bivše Jugoslavije“, u kojem stoji da se konceptom od 30. 8. 1995. želi nadići proces podjele (!) nastao 1992. Očividno je dakle da je u pitanju svojevrsna politička jugonostalgija WDR-a. Takvu tvrdnju učvrstili su i kasniji potezi WDR-a, koji je suspendirao 19 dugogodišnjih hrvatskih novinara-suradnika, a jezik i sadržaj novokomponirane „jugo-emisije“ najblaže rečeno začuđuju hrvatske slušatelje. Te dosadašnje emisije pokazuju da se rade po „srpskom modelu“, koji obuhvaća kratke izlete ili „prozore“ u bivše jugoslavenske republike.

Pritom je WDR zanemario nekoliko činjenica:

1. Desetine tisuća Hrvata i njemačkih građana hrvatskoga podrijetla plaćaju WDR-u radio pretplatu
– Nameće se logično pitanje, zašto bi oni plaćali radio koji omalovažava njihove građanske interese.
2. Osnovno je ljudsko pravo na informaciju na vlastitom jeziku
– Nameće se pitanje, zašto taj isti WDR toliko trubi o ljudskim pravima, o pravu na istinitu informaciju, o pravima manjina i stranaca, sada jednom običnom odlukom ignorira ta prava.
3. Ugovor o kulturnoj suradnji između Republike Hrvatske i SR Njemačke, koji je na visokoj razini potpisan 26. 8. 1994.
– Radi se dakle o međudržavnom ugovoru u kojem izričito stoji i izričaji o obvezi i potrebi njegovanja hrvatskoga jezika, kulture i običaja.

Na koncu se može jednostavno kazati da Hrvati u Njemačkoj žele i na WDR-u, poštujući njegovu neovisnost i profesionalnost, slušati objektivne, istinite i kritičke vijesti iz svoje domovine i o svojoj domovini – na hrvatskom jeziku. ■

INTERVIEW

KARDINAL VINKO PULJIĆ, SARAJEVSKI NADBISKUP

Osobno

Po njegovu povratku iz Australije u Frankfurtu smo razgovarali sa sarajevskim nadbiskupom, kardinalom Vinkom Puljićem. Susret s australskim Hrvatima i s diplomatsko-konzularnim djelatnicima RH i RBiH. Zahvala na dosadašnjoj pomoći i poticaj da i dalje čine dobro, ali je Bosna očekivala više pomoći. Iseljenike treba odgajati za povratak, a kod kuće se također moraju ostvariti određene pretpostavke. Katolička crkva u BiH je dio Crkve u Hrvata, pa bi morala biti prisutnija u našoj Crkvi u iseljeništvu. U Sarajevu kod kuće, kao što je sav hrvatski narod u Bosni kod kuće. Osnovno pravo: biti u svojoj kući i ostati na svome imanju, bez obzira kao se država zvala.

Živa zajednica: Upravo ste se vratili iz Australije i na putu ste za Sarajevo. Budući da i mi u Njemačkoj dijelimo sudbinu hrvatskoga iseljeničtva, zanima nas što je bio motiv Vašeg putovanja u Australiju?

Kardinal Vinko Puljić: Još 1992. dobio sam poziv za pastoralni pohod Australiji. Nažalost, tada je buknuo rat, pa nisam mogao putovati. Ove godine su me svećenici iz Australije opet pozvali da pohodim hrvatske katoličke misije u Australiji i Novom Zelandu, pa sam to i učinio. Susreo sam se sa svećenicima, s narodom u slavljenju misa, krizmi, imao sam i tiskovne konferencije u svakom gradu koji sam posjetio, susreo sam se s mjesnim biskupima, s osobljem konzulata ili veleposlanstava RH i RBiH. Iskorištio sam i priliku da zajedno sa svećenicima obavim jedne duhovne vježbe u Sidneyu. Budući da je to bio moj prvi pohod Hrvatima u Australiji i Novom Zelandu, iskoristio sam priliku da im zahvalim za svaku molitvu za mir u domovini, za svaki prilog kojim su pomogli dosad, a ujedno da ih potaknem da ne posustaju činiti dobro. Ono najvažnije što sam im rekao, ako želite biti ono što jeste, samo se to može biti kod kuće. Istok nas pogodni, Zapad nas guta, valja nam doma opstati.

Velika nostalgija i prijelomni trenutak

Žz: Kakvu ste sliku stekli o hrvatskim iseljenicima i iz Hrvatske i iz BiH u Australiji. To je daleko. Nama iz Europe je vrlo lako skoknuti kući. Kako ste doživjeli te daleke Hrvate?

VP: Pa, najdalje je Novi Zeland i vidio sam da se oni ondje najbrže utapaju u sredinu u koju su došli. Sve je manje Hrvata katolika koji i dalje neumorno gaje hrvatski jezik, kulturu i vjerski život. U Australiji je također prevelika nostalgija i došlo je do prijelomne faze. Dosad je bila borba protiv nečega i tako se čuvao identitet. Sad više komunizma nema, a imamo državu, pa je došao trenutak izbora: ili se vratiti i doma ostvariti, ili ostati svjesno da u prvoj, drugoj ili trećoj generaciji već dođe do asimilacije, te samo sjećanja na korijene. Većina ih pati za domovinom, ali se teško odlučuju, jer je cijela obitelj u tudini, naviknuta na život ondje, a povratak bi značio novi početak.

Žz: Evo, kad smo baš kod toga, sad se na sva zvona govori o povratku, pozivu hrvatske vlasti da se ljudi vraćaju. Ali, očito je da se nekakav veliki odziv, odnosno veliki povratak naših ljudi ne očekuje tako brzo. Jeste li Vi stekli dojam da se

ljudi žele vratiti ili će, kao što ste rekli, još ostati, ili još razmišljaju?

VP: Mislim da se sada ljudi nalaze u jednom procesu razmišljanja. Potrebno je stvarati jedan mentalitet da se valja polako vraćati doma i ne dati se iskorijeniti sa svojih ognjišta. Ali, potrebno je u domovini, u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini, gdje također trebamo ostvariti svoja prava, stvarati mentalitet da su nam ti ljudi dobro došli. Opasno je kada ti ljudi dođu, a naiđu na odbijanje koje zna zaboliti. Također je potrebno odstranjivati onaj birokratizam koji još vlada, jer su ljudi vani naučili pravno vrlo lako ostvarivati ono što žele, a da ne moraju poderati cipele da bi dobili najobičnije papire. Potrebno je dakle gajiti mentalitet kod naših ljudi vani, ali i kod onih doma.

Buditi i odgajati svijest, a ne praviti kampanju o povratku

Žz: Vjerojatno ne treba sada odjednom tako jako inzistirati na naglom i sveopćem povratku, jer je poznato da je iseljeničtvo i u ovom ratu odigralo zapravo veliku ulogu u pomaganju domovini, i Hrvatskoj

odlučiti o povratku

i Bosni i Hercegovini, i vjerojatno bez te pomoći ne bi bilo ni hrvatske države, ni napretka i uspjeha u BiH?

VP: To treba cijeniti. To treba također uvijek naglašavati i odati priznanje iseljenicima, koji su nas predstavljali u svijetu i svjedočili za naše postojanje. Predstavljali smo se svojim identitetom: i kulturom, i vjerom, i narodnošću, i svim onim što jesmo upravo preko naših ljudi u tudini. Ali, također ne treba stvarati kampanju nego buditi svijest o povratku, kao što je Crkva hodila za svojim narodom, da mu sačuva identitet, duh i dušu, tako zapravo i sada to isto čini, a odluka mora biti osobna. Kampanja je opasna. Mora se pomagati ljudima da osobno odluče. Kada osobno odluče, onda će i prihvatiti ono što slijedi, a to su svakako žrtve.

Katolička crkva u BiH je dio Crkve u Hrvata

Žz: *Susreli ste se s našim svećenicima u Australiji. Kako su oni, što rade?*

VP: U Australiji iz BiH imamo 10 naših svećenika, sedam dijecezanskih i tri svećenika franjevca Bosne Srebre. Oni također trebaju jaču podršku, jer su daleko. Ali sam osjetio i da je potrebno i u javnosti Crkve u Hrvata izvan domovine uprisutniti Katoličku crkvu iz BiH, koja je dio Crkve u Hrvata. Ona je prilično zanemarena u javnosti u našem iseljentištvu. I tu sam morao dati svojim svećenicima podršku ali i svima drugima. Mi se ne smijemo dijeliti, jer smo premleni. Moramo sačuvati jedinstvo našeg naroda i Crkve u Hrvata. Moraju nam biti draga sva naša svetišta, i u današnjoj

Republici Hrvatskoj, i u Bosni i Hercegovini, i sva ona gnijezda koja su nam vjeru sačuvala kroz povijest. I zato smatram da je potrebno jedan takav stav i u iseljentištvu gajiti. Zato sam našim svećenicima dao tu podršku, da ne budu nekako opterećeni, ako spomenu slučajno nešto iz Katoličke crkve u Bosni i Hercegovini.

Žz: *Je li hrvatsko iseljentištvo općenito dovoljno pomoglo i Crkvi i narodu u Bosni i Hercegovini? Jeste li Vi zadovoljni s tim i političkim i humanitarnim i svakim drugim iznosom pomoći hrvatskoga iseljentištva narodu i Crkvi i svim drugim ljudima u BiH?*

VP: Ovdje bih išao po fazama. Moram nažalost reći da se vani u političkoj javnosti malo govori da u Bosni postoje Hrvati, jer više se govori o bosanskim Srbima, bosanskim Muslimanima, a ako se govori o Hrvatima, onda se misli samo na Hrvate iz Hercegovine. Zanimljivo je se ogromni rudnik životne Crkve koja je bila u hrvatskom narodu u Bosni. Moram sa žalošću konstatirati da nas nitko ne predstavlja političkoj javnosti vani. Zato sam i doživio onaj žalosni upit, neću reći u kojoj zemlji, kad su me pitali, što ja kao Hrvat radim u Sarajevu, kad imam državu Hrvatsku. Pitao sam ga, a što Vi radite ovdje? Kaže: ja sam ovdje kod kuće. I ja sam u Sarajevu kod kuće. I to mora i našoj i inozemnoj javnosti biti jasno, da sam ja ondje kod kuće i da je hrvatski narod u Sarajevu i u čitavoj BiH kod kuće. Što se tiče humanitarne pomoći, u početku je organizirano veliko pomaganje, a većina pomoći je išla u Hrvatsku. Tada je tu pomoć Hrvatska i trebala i za to svakom pomagaču valja odati priznanje. Ali, kad je trebalo pomoći više Bosni, moram priznati da smo očekivali više. Ljudi nažalost nemaju nikakvih prihoda i žive samo od humanitarne pomoći, pa im se mora pružiti pomoć da prežive

Žz: *Dobro, da se iz iseljentištva vratimo u Bosnu. Vraćate se u Bosnu i Sarajevo. Nije se bogzna što puno toga na bolje promijenilo od Vašega odlaska. Što Vas ponovno očekuje u Bosni s obzirom na najnoviji razvoj i političke i vojne situacije?*

Gegen den „zerstörerischen Nationalismus“ und für einen intensiven Dialog mit der Orthodoxie haben sich die katholischen Bischöfe des ehemaligen Jugoslawien in Rom ausgesprochen. Johannes Paul II. begrüßt Kardinal Puljić aus Sarajevo. Foto: AP

INTERVIEW

VP: Pa moram priznati da nisam pretjerani optimist, ali ni defitist, već pokušavam biti realist i u tu realnost unositi kršćansku nadu. Ali, još stanje nije jasno i vrebaju mnoge opasnosti. Mi bismo željeli u ljudima probuditi perspektivu duha, izdignuti se iznad divljaštva rata, mržnje, hušakačke mašinerije. Predstoji veliki posao u hrabrenju ljudi da ne klonu, jer su politička obećanja vrlo varljiva, nesigurna i neizvjesna. Treba buditi nadu, snagu i ljubav među svim ljudima.

Politika općeg dobra i ljudskih prava

Žz: Vi to radite već četiri ratne godine, ako ne i više. Ali, tu se nekako s jedne strane susrećemo s kršćanskim idealima, s općeljudskim idealima suživota, mira, dobrote i ljubavi, a s druge strane s političkim realizmom, ratnim realizmom, koji je na terenu neumoljiv. Zbog toga se često Crkvi pa i Vama osobno predbacuju političke implikacije Vaših nastupa, Vašega zauzimanja za cjelovitu Bosnu i Hercegovinu. Kako Vi odgovarate na sve to?

VP: Ovdje moram razlučiti dvije politike. Prva politika od koje nitko nije izuzet jest

borba za opće dobro na načelima vjere i morala. Od toga neću odustati ma koliko to bilo političarima pravo ili ne, jer dužnost mi je braniti čovjeka, pravo na život, dom i identitet. Neka se ta država zove kako god hoće, ali čovjek ima svoja prava i od tih prava ja odustati neću bez obzira kako nam krojili kapu. Drugo, kad je u pitanju borba za ostvarenja političkih interesa, u to neću ulaziti. Nu, kad se radi o nepravdi, ja ću je imenom nazvati. Ljude neću prozivati, ali ono što se čini ne mogu nazvati dobrim ako je zlo. I zbog toga vrlo često nije ugodna riječ koju moram uputiti jer je upućujem u ime savjesti za čovjeka, za ljudska prava, za ono što bi svi u svijetu morali imati: pravo na svoj dom. Kao što je jedna majka u Banjoj Luci, kad joj je jedan Srbin, četnik ušao u kuću, te joj počeo tući sina viknula – „Sinko, pa imaš li ti majku?“, a on joj odgovorio: „Šuti, baba, ovo je Srbija!“. „Ma ne znam, sine, što je. Kad sam se ja rodila bila je Austrougarska. Što je danas, ne znam. Samo znam da je ovo bila i onda i sada moja kuća. I ja hoću ostati u svojoj kući“, rekla mu je baka. Eto, to je to osnovno pravo, ostati u svojoj kući. Ostati na svome imanju, uz grobove svojih preda, uz svetišta koja su nam vjeru sačuvala. Ostati ono što jesmo.

Žz: Nu, kada to ipak nije moguće, evo u slučaju Banje Luke, pa cjelokupne banjo-lučke biskupije, iz koje je prognano gotovo sve katoličko pučanstvo što je tamo živjelo? Tu jednostavno čovjeku onda staje pamet, pa se pita da li ljudima omogućiti da odu mirno, da se „humano presele“ ili da ostanu i trpe teror i ubijanje?

VP: To politika želi Crkvu upetljati u takva „humana preseljenja“, što je zločin. Za mene je to zločin. I Crkva to ne može odobriti, bez obzira tko to činio. Iako je to politički realitet, to nije nešto moralno. Ono što je zlo, nazvat ću zlim, bez obzira kakva bila politička realnost.

Žz: I kakvu će nam kapu skrojiti što mislite ovi naši „prijatelji“ iz svijeta?

VP: Pa mi smo, kako bi se u Bosni, reklo sitniš za potkusurivanje. Mi nismo njihov pravi interes, nego svoje neke druge interese oni kroje preko nas. Mi smo samo žrtva upravo tih njihovih interesa. Kako će to skrojiti, ne znam. A ono osnovno znam: imamo pravo biti ljudi, s ljudskim dostojanstvom, pravima, i ako to čovječanstvo u svojoj savjesti pogazi, pogazilo je zapravo civilizaciju, koja treba napredovati, a ona se urušava.

Razgovarao: Anto Batinić

BLAGO MILOSRDNIMA

FRANKFURT Zahvalnice za humanost

Veronika i Manfred Schützowski nisu nepoznati kao djelatni promicatelji istine o Hrvatskoj, a isto tako i kao humanitarci. Veronika, Hrvatica iz Slavonije (Osijek), a Manfred, Nijemac, puno su puta osobno bili u Hrvatskoj s pošiljkama pomoći.

Putem predstavništva Hrvatskih željeznica u Frankfurtu u posljednje su dvije godine više puta uputili pakete raznih prehrambenih proizvoda za siromašnu i napuštenu, te djecu ostalu bez roditelja u domovinskom ratu.

Prilikom predaje zadnje pošiljke, 10. listopada o. g., u ime Hrvatskih željeznica i Doma za djecu i mladež iz Zagreba, zastupnik HŽ-a u Njemačkoj, gosp. Blaž Đoko, predao im je zahvalnice i uputio nekoliko toplih riječi za njihov trud i dobrotu.

Veronika i Manfred na kraju rekoše da nisu ništa posebnog uradili, nego ono što

su mogli i što su smatrali svojom dužnošću prema svom narodu, jer gosp. Manfred osjeća hrvatski narod i Hrvatsku svojim. I ovom prigodom zahvaljujemo obitelji Schützowski.

Išpo

Veronika i Manfred Schützowski u društvu Blaža Đoka koji im je uručio zahvalnice

GODINA ŽENE 1995. • JAHR DER FRAU 1995

KRSTILA SE „JUNAKINJA“
POKRETA ZA POBAČAJ

Foto:
AP

Obraćanje godine

Norma McCorvey promijenila je stranu. Od žestoke zagovornice pobačaja postala je njegova oštra protivnica. Na taj korak su je navela prazna dječja igrališta i djelovanje jedne protupobačajne kršćanske organizacije.

Preko 35 miliona nerođenih beba su u SAD samljevene ili usisavanjem odstranjene od kada je Vrhovni sud u Washingtonu prije 22 godine proglasio pobačaj ustavnopravnim.

Ona žena, čija je tužba bila povodom tog odluci dala se krstiti u jednom bazenu u Dallasu (Texas), o sebi kaže: „Ja sam preporođena kršćanka.“ Kaže također: „Ja želim spašavati bebe. Ono što sam onda prouzročila, bilo je pogrešno“. Promijenila je i svoje radno mjesto: iz klinike za pobačaje u centralu „Operacije spas“, odmah pored nje, ta evangelistička organizacija se bori protiv masakra 1,5 milijuna djece godišnje u SAD. Kršćani u Americi to slave kao obraćenje stoljeća.

Smrtno pravo

Dosad je 47-godišnja činovnica bila pojam samo pod pravnim pseudonimom „Jane Roe“; građanska parnica „Roe protiv Wade“ (Henry Wade je bio u ono vrijeme vrhovni državni tužitelj Dallasa) postala je širom svijeta sinonimom borbe za dva nespojiva prava: „pravo“ da se nastajući život smije ubiti i pravo na život. „Jane Roe“ je nakon svoga krštenja rekla da je tom odlukom u njezinu sudskom postupku u međuvremenu dvjema generacijama „američkih žena dato pravo da svoju djecu pokolju“. „Jane Roe“ se u

stvarnosti zove Norma Leah McCorvey. Veći dio svoga djetinjstva provela je u popravnom domu, a sebe opisuje kao „lezbejsku aktivisticu“, nekadašnju prodavačicu, konobaricu, čistačicu, alkoholičarku i krijumčaricu droge. Mjesečni list „Texas Monthly“ još ju je u proljeće prikazivao kao nepodnošljivu osobu, koja kritičare klinike za pobačaj, u kojoj je djelovala, obasipa nepriličnim verbalnim uvredama, koje nisu za novine. McCorvey: „Želite li vidjeti kako se ovdje bebe ubijaju? Donesite svoje embrione odmah sa sobom, i njih ćemo ubiti.“ Kako je došlo do toga da se odjedanput obratila? Pogled na prazna ljetališta na nekom dječjem igralištu u Dallasu je bio važan čimbenik. McCorvey: „One su se ljetale i ljetale, a nigdje se nije vidjelo ni jedno dijete. I ja pomislih: „O, moj Bože, igrališta su prazna, zato što su sva djeca pobačena.“

Voditelj grupe „Operacija spas“ je također 47-godišnjak, pastor Philip Benham, koji je Normu McCorvey krstio prošlog tjedna. Prije toga se s njom redovito sastajao na ručku, i to još u ono vrijeme dok je ona bila „marketing-direktorka“ klinike za pobačaj i dok je protivničke prekida pobačaja masovno napadala.

Benham je centralu svoje organizacije svjesno nastanio pored klinike: „Ova

vrata u pakao su pravo mjesto za Crkvu Isusovu“, rekao je pastor, čiji ured kiti mnoštvo bijelih križeva; oni nose plave i ružičaste mašne na spomen pobačenim dječacima i djevojčicama.

Ona nije uopće pobacila

Ono što je Normu McCorvey konačno ponukalo na promjenu strane bio je događaj, koji ona sama naziva „legalnom prijavom“: 1992. su članovi Benhamove „Operacije spas“ blokirali prilaz u stranački konvent republikanaca u Houstonu. Za kaznu su protivnici pobačaja morali platiti milijun dolara baš jednoj organizaciji, koja podržava pobačaje. McCorvey: „Budući da sam u svome životu često i sama bila prevarena, podlost te presude mi je bila jasna. Odjedanput mi je bilo žao „Operacije spas“.

Uostalom: beba, o kojoj se vodio sudski proces „Roe protiv Wade“ ne spada među onih 35 milijuna, koje su od tada poubijane; Norma McCorvey nije tu svoju treću trudnoću – rezultat „prolazne afere“, kako sama kaže – dala prekinuti, nego je dijete rodila i poslije dala slobodno na usvojenje. (Iz „Idea Spektrum“, Nullnummer 1995.)

S njemačkoga prevela: Željka Čolić

PASTORAL

SEMINAR PASTORALNIH SURADNIKA, SCHWETZINGEN,
9.–12.10.1995.

Piše: Stanka Vidačković

Mladi i kršćanske vrednote

Na seminaru za pastoralne suradnice i suradnike u hrvatskim katoličkim zajednicama u hotelu „Zagreb“ u Schwetzingenu glavna je tema bila: „Kako prenijeti kršćanske vrednote na mlade?“ Predavači, prof. s. Valentina Mandarić i prof. Alojzije Hoblaj, oduševili slušatelje predavanjima i praktičnim radom.

– Kako prenijeti kršćanske vrednote na mlade? – pitanje je koje sebi uvijek iznova postavljaju roditelji i odgojitelji, a o njemu se često govori i u crkvenim krugovima, na seminarima, biskupijskim sinodama. Kateheza u župi jedna je od najvažnijih dužnosti svećenika i pastoralnih suradnika. Zato je nadležni nadbiskup iz Frankfurta o toj temi organizirao seminar za pastoralne suradnice i suradnike, koji je održan od 9. do 12. listopada ove godine u hotelu „Zagreb“ u Schwetzingenu.

Fra Bernard Dukić pozvao je predavače iz domovine: dr. Alojzija Hoblaja, profesora na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, i profesoricu s. Valentinu Mandarić s Katehetskog instituta u Zagrebu. Oni su održali po nekoliko predavanja o temi „Kako prenijeti kršćanske vrednote na mlade“, a nakon svakog predavanja sudionici seminara mogli su u skupinama i praktično doživjeti i upoznati metode njihova rada s mladima.

„Galerija snova“

Prof. Hoblaj je naglasio da mladi danas nisu kao mladi jučer, a niti će mladi sutra biti kao mladi danas. Važno je ne zvati mlade djecom jer su na to posebno osjetljivi.

Postoje tri faze u razvoju mladih: preadolescenti (11–14 god.), adolescenti (14–18 god.), i mladenaštvo (18–25 god.) Dijete u svojoj 3., 7. i 9. godini otkriva svoju osobnost, a od 9. godine je u ravnoteži. Od 12. god. dijete sve stavlja u pitanje, ponovno se otkriva u sebi. S tom godinom završava njegovo djetinjstvo. Od 14.–17. godine mladi su u krizi identiteta; pitaju se tko su, ne mogu se koncentrirati, sanjare. Tek u dobi mladenaštva (18–25) mladi počinju razlikovati ideale od stvarnosti. Mladi dakle u dobi od 9–25 godina traže put izlaska iz ravnoteže djetinjstva i ulaska u autonomni posjed vrijednosti.

Hoblaj je naglasio da je crkvena skupina mladih povlašteno mjesto prenošenja kršćanskih vrednota. Skupina je znak vremena, posredničko mjesto ostvarenja Crkve. Kao što je za svako dijete milost

ako se rađa u kršćanskoj obitelji, tako je i prava milost za današnjeg mladog čovjeka biti pripadnikom skupine koja ima dobrog animatora.

Skupina može nastati spontano ili na poziv vjeroučitelja. Cilj je težiti boljem i dubljem upoznavanju, proširiti mrežu suradnje i povezivati rad u skupini s cjelovitim pastoralom. Tehnika animiranja vrlo je važna za rad u skupini. Pastoralni suradnici i suradnice su na ovom seminaru isprobali jedan od ponuđenih načina animiranja, pozitivno maštanje i razmišljanje („galeriju snova“), da bi došli do zajedničke osnove ideala i vrijednosti. Upoznali su se i s programom rada s krizmanicima „Proroci nove nade“, nadahnutim katekumenatom.

Poljuljana ljestvica vrednota

Prof. s. Valentina Mandarić govorila je o krizi „starih“ i rađanju „novih“ vrednota. Rekla je da današnje društvo stoji na staklenim nogama, nema čvrste homogenosti i integriteta u društvenim strukturama. Tradicija gubi svoju normativnu vrijednost, a kriza identiteta gotovo je bolest našeg vremena. Uzjuljana je nekadašnja čvrsta ljestvica vrednota. Stariji optužuju mlade da su izgubili smisao za prave vrijednosti, a mladi starije da su zapravo oni krivi jer su izdali istinske vrijednosti.

Današnji mladi su vrlo dobro upućeni u politiku, ekonomiju, seksualni život, sport, modu, ali su manje svjesni unutarnjeg života, jer su previše podložni izvanjskim stimulativnim sredstvima, koje im moderno društvo nudi. Mladi se danas bore za prestiž i blagostanje, a ne za ideale. Danas se manje radi, a više zaraduje. Sve je više neosmislenog slobodnog vremena, pa mladi često pribjegavaju porocima (alkoholu, drogi, kriminalu, prostituciji). Mladi bi željeli promijeniti svijet, ali to čine nespretno odbacujući naglo tradicionalne vrednote. U životu današnjeg mladog čovjeka temeljne vrednote su: osoba, sloboda, kreativnost, znanje. Kod mladih nema mjesta za simbole, misterij, kontemplativnu dimenziju čovjeka. Kad je riječ o vjeri kao vrednoti, uočava se sumnja u temeljne kršćanske dogme o grijehu, raju i paklu, davlu... Kod mladih je prisutna distanca od temeljnih vrijednosti kao što su smisao za žrtvu, ljubav prema radu, upornost.

Mas-mediji ne propagiraju sadržaje koji imaju temeljne vrijednosti (dobro čovjeka), nego vlastiti profit postaje vrhovna norma i cilj. Prenaglašena je želja za dominacijom, čak i u vrtićima.

Nu, mladi ipak traže načina kako se mogu identificirati i potvrditi. Oni se

Predavanja dr. Alojzija Hoblaja privukla su pozornost sudionika seminara.

zanimaju za ekološke i mirovne pokrete, borbu protiv naoružanja, za socijalnu pravdu.

Odgovj mladih vrlo je zahtijevan i odgovoran posao. Odgovj u vjeri događa se u sklopu cjelovitog odgoja. U Crkvi se osjeća potreba za obnovom religioznog odgoja i kateheze. Kršćanski odgovj zasniva se na temeljnim načelima: vjernost Bogu i vjernost čovjeku.

Tko zapravo odgaja mlade? Nekada je postojala uskladenost između odgojnih ustanova: obitelji, škole i Crkve. Danas na mlade mnogo više utječu mas-mediji (TV, radio, kino, tisak) i disco-klubovi. Sredstva društvenog priopćavanja izgleda da su najvažniji čimbenik u odgoju. Mladi oponašaju stil života koji im se reprezentira na televiziji i u časopisima.

Obitelj, privilegirano mjesto odgoja, danas je u krizi. Škola, koja je nekad bila temeljna odgojna ustanova, daje danas prioritet informaciji, a ne formaciji.

Crkva se trudi posvećivati pažnju mladima, nu oni često osjećaju odbojnost prema Crkvi kao instituciji, odbijaju njezinu moralno-doktrinalnu dimenziju, ali prihvaćaju određene segmente liturgijskog okupljanja. Mnogi se svećenici tuže „da nitko od mladih ne želi upoznati što Crkva uči“. Mladi ljudi ipak žele kontakt s Crkvom.

Suvremeni vjeroučitelj

U crkvenoj praksi kateheza je uvijek bila povlašteno mjesto navještaja vjere. Kateheta mora biti uzor i svjedok vjere. Mladi će lakše oprostiti neznanje svom vjeroučitelju, nego njegov dvostruki život. Današnji odgajatelj bi trebao imati biblijsko-teološku i duhovno crkvenu naobrazbu, a uz to primjerno znanje iz psihologije, pedagogije i sociologije. U radu s mladima posebno je važno poznavanje i animiranje skupine. Treba prihvaćati s ljubavlju svakog vjeroučenika, poznavati njegove potrebe, intelektualne sposobno-

S. Valentina Mandarić iznosila je konkretne primjere u svome radu s mladima u školi i u vjeronaučnim skupinama

sti, biti strpljiv sa svima, pa i onima koji ometaju. Odgajatelj je čovjek vjere koji umije prenijeti svoje vlastito iskustvo vjere. On treba razvijati smisao za kritičnost u vrednovanju vlastitog rada, uspjeha i neuspjeha, a da li će netko povjerovati, to ne ovisi samo o vjeroučitelju, jer vjera je dar a ne znanje. Odgovj ne trpi šablone i gotove recepte. Biti vjeroučitelj znači biti čovjek nade i čovjek povjerenja.

Važno je znati odabrati one evangeoske tekstove u kojima će mladi prepoznati svoju vlastitu životnu situaciju (npr. prvi grijeh, knjiga o Jobu, Isus i Samarijanka, milosrdni Samarijanac). Mladi lako prihvaćaju povijesnog Isusa, oduševljeni su njegovim stilom života, njegovim zauzimanjem za potlačene i siromašne, ali teško mogu razumjeti koje mjesto ima Isus u njihovu konkretnom životu.

Na ovom seminaru pastoralni suradnici i suradnice su se obogatili i s nekoliko novih liturgijskih pjesama, zahvaljujući vrsnom glazbeniku Ivanu Žanu. Zaželjeli su da im isti predavači dođu i dogodine. A dotle će odbor koji su izabrali pokušati napraviti plan i program za katehezu krizmanika u hrvatskim katoličkim misijama, da bi onda uz pomoć stručnjaka iz domovine napravili neki priručnik za krizmanike. U odbor su izabrani pastoralni suradnici i suradnice: Dominik Spajić, Branko Galić, Mara Gongola, Ljilja Palatinuš i s. Dragica Ljubos. Njima će se priključiti i dva svećenika.

I na kraju ohrabrujuća poruka sestre Valentine vjeroučiteljima: „Odgovj je stvar srca i jedino je Bog njegov gospodar. Bog je među nama, on je odgajao sve nas i nastavlja odgajati. Učimo od njega, pouzdajmo se u njega“.

OČE, PRIMI ŽRTVU OVU

Tekst i glazba: Ivan Žan

1. O-če, pri-mi žr-tvu o- vu, da-ro-ve s ol-ta-ra.
2. Bla-go-slo-vi žr-tvu o- vu, da-ro-ve s ol-ta-ra.

1. Kruh i vi- no, sr-ca na-ša, kli-će- mo ti: hva- la!
2. Na- si-ti nas kruhom svojim, rječ-ju stvog ol-ta-ra.

DOMOVINA • HEIMAT

RAMA-ŠČIT

Mudrost križa

Dana 2. listopada ove godine bosanski franjevci pohodili su svoj samostan na Ščitu gdje su imali zajednički SUSRET – kapitul na rogozinama – na kojem je bilo prisutno više od šezdeset fratara. Susret pod motom „Mudrost križa“ imao je dva dijela. U prvom dijelu, nakon riječi dobrodošlice ramskog gvardijana fra Mije Džolana i pozdrava provincijala fra Petra Anđelovića, pročitane su dvije meditacije:

„Pavlova teologija križa“ i „Križ u Kristovu, Franjinu i našem životu“.

U drugom dijelu uvodno razmišljanje imao je o. Provincijal.

Profesor na našoj Teologiji, koji obavlja i službu prefekta studija, fra Marko Karamatić govorio je o našim izobrazbenim ustanovama u izgnanstvu. Franjevačka teologija provincije Bosne Srebre, dobrotom franjevača provincije Sv. Ćirila i Metoda, smještena je u Samobor gdje radi od početka rata do danas. Ove akademske godine imamo 70 studenata bogoslovije.

Novicijati se nalazi u Italiji u mjestu Belmonte kod Torina sa 17 novica, a naša Gimnazija (Sjemenište) u Baškoj Vodi kod Makarske s ukupno 93 kandidata.

Svečano euharistijsko slavlje slavili smo u samostanskoj crkvi. Radost je bila uistinu velika jer je o. Provincijal na samom početku misnog slavlja u franjevačko odijelo obukao Andreja Matoc-a, rodnom iz župe Vareš, koji je vrijeme postulate proveo u samostanu na Ščitu.

Nakon misnog slavlja pohodili smo mjesno groblje u kojem smo molili za svoju pokojnu braću. Slovo o tajni življenja i umiranja izrekao je ramski gvardijan koji je, između ostalog kazao: „Na grobovima naše braće, došli smo da prihvatimo teret pomirenja: groba i ljubavi, groba i pravde, groba i života... Čitava naša domovina jedno je veliko groblje, granično područje za poruke, za nova isčitavanja, oslušivanja... Ovdje se ne može živjeti neutralno... Usudujem se zamisliti mogućnost gledanja iz groba, kada spanu sve maske, kada više nema zapreka duhu, kako iz te perspektive ima nade za patnike“.

Ovaj zajednički susret završili su bosanski franjevci blagovanjem pod vedrim nebom, razgovorima i pjesmom do dugo u noć iskazujući svoju zahvalnost Bogu za darovani susret, za svaku izgovorenu riječ, za susret na kojem su razmišljali o mudrosti križa.

Fra Ivica Vidak

ODABRANI CITAT – NOEL MALCOLM

Bosna neće biti fundamentalistička

Ako ovim planom dođe do podjele Bosne, mislim da će Hrvatska imati ozbiljnih poteškoća. Lako je pomisliti da bi Hrvatska od podjele imala koristi – jedna polovica Bosne postaje nekom vrstom protektorata za Hrvatsku. No, nestabilnosti koje bi iz toga proizašle vrlo su ozbiljne. Unutar toga muslimansko-hrvatskog dijela ta bi situacija izazvala mnogo više napetosti između muslimanskih i hrvatskih političara. Muslimani bi se osjećali sve zabrinutijima – u neku ruku paranoičnima – jer bi mislili da ih se uvlači u neku Veliku Hrvatsku, što oni ne žele. To bi svakako radikaliziralo dio muslimanskih političara. Ne vjerujem kako za samu Hrvatsku to rješenje donosi veliku prednost, jer time dobiva to područje sa svim njegovim internim problemima. Meni se čini vrlo čudno, kako baš u trenutku kad je

hrvatska Vlada očito dosta zadovoljna idejom da se mnogi Srbi koji su napustili bivšu „krajinu“ neće vratiti postojećoj politici koja bi, dugoročno gledano, Hrvatskoj pribavila 2 milijuna građana koji se ne osjećaju Hrvatima. Znate, riješite se jedne manjine, a provodite politiku koja bi vam na kraju pribavila još veću manjinu, s mnogo više problema.

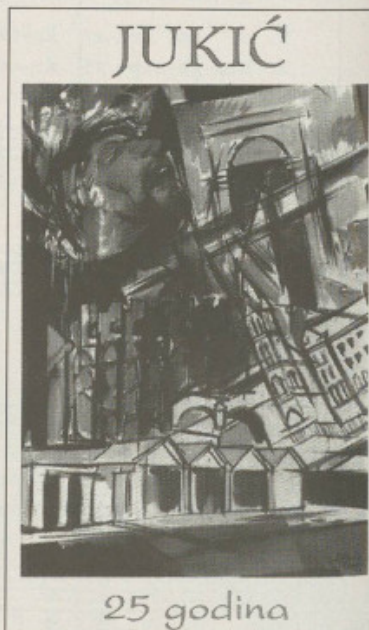
Nadam se da će Bosna biti sačuvana kao posebna država. Tu će državu niz godina prije svega okupirati vlastiti problemi obnove, i ona dugo neće biti nikakva agresivna sila prema bilo kome. Posve je sigurno kako ona neće biti islamska fundamentalistička država. Vjerujem da će formirati prirodni savez – vrlo čvrst savez – s Hrvatskom, od čega će obje zemlje imati koristi. To je budućnost kakvu bih ja volio vidjeti. (KANA, listopad 1995.)

JUBILARNA KASETA
VIS-a JUKIĆ

Jukić 25 godina

Vokalno-instrumentalni sastav sarajevskih franjevačkih bogoslova JUKIĆ izdao je ovoga ljeta jubilarnu audio kasetu u povodu 25. obljetnice postojanja i glazbenog djelovanja. Na kaseti se našlo 12 ponajboljih pjesama iz proteklih 25 godina. Zanimljivo je i umjetničko rješenje omotnice kasete. Uz sliku Isusa patnika prikazani su motivi zgrada Franjevačke teologije iz Sarajeva-Nedarića (još uvijek pod srpskim nadzorom, opljačkana i teško oštećena) i franjevačkog samostana sv. Ante na Bistriku u Sarajevu, te motiv križnoga puta Šime Vulasa, koji se nalazio u samostanskoj kapelici sv. Pavla na Nedarićima. Unutar omotnice ispisana je kratka povijest djelovanja ovog sastava, s imenima svih studenata koji su svirali u sastavu. VIS JUKIĆ počeo je prije 25 godina navješćivati Evanđelje suvremenom duhovnom glazbom. Studenti to nastavljaju činiti i danas u izgnanstvu. I dalje nastupaju u domovini i u inozemstvu. Zvuk VIS-a Jukić postao je prepoznatljiv i poseban među krugovima suvremene duhovne

glazbe. Kasetu se može naručiti kod:
VIS JUKIĆ, Langova 18, HR-10430 Samobor, Kroatien.

UPOZNAJMO SE

Djevojka, 40/165, živi u Njemačkoj, željela bi upoznati slobodnog, iskrenog i kulturnog Hrvata katolika u dobi između 40 i 45 godina. Fotografija obvezna. Šifra: 40165

CRKVA I MI • WIR IN DER KIRCHE

DIÖZESANTAG, ROTTENBURG, 1.–5.10.1995

Piše: Luka Lucić

Poticajni impulsi

Na Biskupijskim danima biskupije Rottenburg-Stuttgart razgovaralo se o vjeri i Crkvi u suvremenom svijetu. Vrlo važna tema bio je i položaj stranaca u mjesnoj njemačkoj Crkvi.

Još prije 3 godine biskup dr. Walter Kasper, ordinarij biskupije Rottenburg-Stuttgart, dao je do znanja u službenom listu svoje biskupije da će se u Rottenburgu od 1. do 5.10.1995. održati „Diözesantag“ – „Biskupijski dani“ pod motom: „IM HEUTE GLAUBEN – DEM GEHEIMNIS DES LEBENS AUF DER SPUR“ – „Vjerovati danas – na tragu tajni života“. 1995. godina je inače godina jubileja: 50 godina od završetka II. svjetskog rata, 30 godina od završetka II. Vat. koncila i 10 godina od završetka Biskupijske sinode Rottenburg-Stuttgart.

Biskupova želja bila je otpočetak da se ne ide ni na kakva znanstvena istraživanja i produciranje novih „papira“ i „studija“, nego da se u ovo vrijeme opće krize, pa tako i krize vjere, „snimi“ situacija i život u biskupiji.

„Kad god činim pastoralne posjete župama vidim i doživim toliko toga dobrog i pozitivnog što se u našoj Crkvi događa“, riječi su biskupa Kaspera, „unatoč krizi koja je posvuda evidentna i pred čim ne smijemo zatvoriti oči. Želimo dakle da Biskupijski dani između ostalog pokažu da Crkva živi u našoj biskupiji i da ju se ne smije doživljavati samo iz Crkve kroz istupe vjernika iz Crkve, jer ima toliko pozitivnih primjera koji nas i sada u ovim danima trebaju ohrabriti i potaknuti na djelatno zauzimanje za život po vjeri.

Na „Diözesantag“ je pozvano ili delegirano 306 razno-raznih predstavnika iz biskupije (uključivo s članovima Biskupijskog svećeničkog vijeća i Biskupijskog vijeća; kod Nijemaca se ova oba vijeća biraju demokratski, nema imenovanja!).

U okviru „Biskupijskih dana“ bio je predviđen i jedan „Dan otvorenih vrata“ (bio je praznik Njemačkog jedinstva), na koji su pozvani svi vjernici iz biskupije, da u slici, riječi i tonu dožive ponude 80 različitih inicijativa iz crkvenoga života, kao na malom „Katholikentagu“, koje su konkretno pokazale i posvjedočile da ova

mjesna Crkva i vjera u njoj žive i imaju svijetlu budućnost. Na tom „Danu otvorenih vrata“ bilo nas je „samo“ 1000 „službenih“, a mnoštvo vjernika je došlo iz čitave biskupije unatoč lošem vremenu.

306 službeno pozvanih i delegiranih bilo je podijeljeno kroz sve ove dane u 28 različitih radnih skupina, koje su odvojeno razrađivale različite aktualne teme podijeljene u 3 velike grupe tema sa sljedećim naslovima:

IM HEUTE GLAUBEN

DEM GEHEIMNIS DES LEBENS AUF DER SPUR

- I. Oslobođeni za život – konture današnje duhovnosti
- II. Pozvani u zajedništvo – konture obnovljene zajednice/župe i Crkve
- III. Postavljeni za svjedoke – konture Crkve koja je solidarna i otvorena prema svijetu

Za nas strance, a s hrvatske strane su sudjelovali: Luka Lucić, član Biskupijskog svećeničkog vijeća i Biskupijskog vijeća, predstavnik hrvatskih svećenika i svih svećenika stranaca u pastoralu za strance u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, s. Ancilla Vukoja, gospoda Anica Čuljak i g. dr. Ivo Jolić, sve troje pozvani od biskupa. Zanimljiva je posebice podtema iz kompleksa tema broj II s naslovom: „Od života jednih pokraj drugih do života jednih s drugima crkvenih zajednica i misija katolika iz drugih zemalja“ (Napomena: pogledati tekst u okviru na njemačkom jeziku).

Cijele te dane po skupinama se radilo intenzivno. Svaki dan započinjao je i završavao euharistijom ili nekom pobožnošću, koje su organizirale različite grupe na nekoliko mjesta po gradu (mladi, žene, časne sestre itd.)

Na „Danu otvorenih vrata“ mi stranci smo imali 2 tezge, odnosno dvije inicijative: a) „Različito podrijetlo, različiti jezici – jedna zajednica na putu“ i b) „Strancu dati domovinu – zahtjev za pojačanom solidarnošću“.

Hrvate su zastupali spomenuti delegati kao i tamburaško-folklorna grupa mladih iz HKM Reutlingen, predvođena svećenikom Komadinom i sestrom Mirjanom.

„Dan otvorenih vrata“ započeo je na glavnome trgu u Rottenburgu svečanom pobožnošću koju je predvodio biskup Kasper, a završio je svečanom euharistijskom službom na istome mjestu, na kojoj je bio nazočan i predsjednik Njemačke biskupske konferencije biskup dr. Karl Lehmann.

U četvrtak, 5.10.1995. poslije podne, bila je završna diskusija na kojoj je u ime katolika stranaca sudjelovao dr. Ivo Jolić. Cijeli tijek Biskupijskih dana pratili su biskup iz Guatemale i biskup iz Etiopije, pomoćni biskupi, kanonici i prelati biskupije Rottenburg-Stuttgart.

Glavni zaključak je da je susret bio potreban, te da se sve dogovorene i formulirane impulse pokuša što prije i što efikasnije prenijeti u konkretni život. Svi su svje-

WIR IN DER KIRCHE

- sni da je to proces koji iziskuje puno dobre volje, napora i zalaganja.

Sve je završilo svečanom misom u katedrali. Na kraju mise, za vrijeme davanja

mira, nastupila je tamburaška grupa „Dike“ iz Vinkovaca, a za vrijeme same mise stranci su na svojim jezicima izrekli molitve vjernika.

II. Zur Gemeinschaft berufen – Konturen einer erneuerten Gemeinde und Kirche

Vom Nebeneinander zum Miteinander der Kirchengemeinden und Missionen für Katholiken aus anderen Ländern.

Impulse:

Sehen

Die Missionen für die ausländischen Mitchristen entstanden als Hilfen der deutschen Ortskirche, um Menschen verschiedener Nationen zu sammeln. Es handelte sich um ein Provisorium, das sich mit der Zeit verfestigt hat. Die Aufgaben der Missionen sind gewachsen, die provisorische Struktur ist geblieben. Aufgrund dieser Strukturen haben deutsche Gemeinden alle Probleme, die Ausländer betrafen, in die Missionen abgeschoben. Gemeinsame Veranstaltungen wie Ausländertage, gemeinsame Gottesdienste und Feste entwickelten sich oft auch zu Alibi-Aktionen. Es kam immer mehr zu einem Nebeneinander statt zu einem Miteinander. Die zweite und die dritte Generation der Emigranten, die deutsch sozialisiert sind, suchen in der Mission ihre nationale und kulturelle Identität. Verständnis füreinander findet sich oft bei den Priestern und Mitarbeitern der Missionen und Kirchengemeinden, weniger unter den Gemeindegliedern. Unter den 30 verschiedenen Nationalitäten, die in unserer Diözese vertreten sind, haben nur 14 eigene Missionen. Die anderen sind auf die Kirchengemeinde angewiesen und ihre pastoralen und sozialen Initiativen. Viele Impulse, die auf eine Gemeinschaft zwischen Ausländern und Einheimischen hingen, gehen auch von der Schule bzw. von den Kindergärten, Hausaufgabenkreisen und anderen Gruppen aus.

Urteilen

Die Emigration hat es schon immer mit all ihren Problemen gegeben. Sie ist kein Ausnahmezustand unserer Zeit und fordert von daher immer neue Antworten. Sie erinnert uns daran, daß wir alle miteinander unterwegs sind, pilgerndes Gottesvolk.

Von der Schrift her bilden wir alle, aus vielen Völkern, die eine Katholische Kirche. Aufgrund der Taufe sind wir eins in Christus. Wir brauchen einander, um zum Glauben zu finden. Miteinander verwirklichen wir den Reichtum der Kirche. Wer zur glei-

chen Familie gehört, soll auch miteinander Gemeinschaft pflegen. Christliche Emigration kann nur dort Heimat finden, wo auch die Kirche Heimat bietet. In der Kirche gibt es keine Fremden.

(Kard. Höffner)

Handeln

1. Wir bitten die Kirchengemeinden und die Missionen, menschliche Begegnungen zu vermitteln und für deren Beständigkeit und Vertiefung zu sorgen. Einheimische und ausländische Christen sollten einander Anteil an ihrem Leben geben.
2. Ausländische Mitchristen sollen ermutigt werden, in der deutschen Gemeinde Verantwortung zu übernehmen. Die deutschen Gemeinden sollten ihre Strukturen öffnen, um den ausländischen Mitchristen den Zugang leichter zu machen.
3. Die katholische Gemeinde der Zukunft braucht haupt- und ehrenamtliche Dienste aus allen Nationalitäten. Diese müssen je nach Bedarf auch sprachlich qualifiziert sein.
4. Wir ermutigen die Kirchengemeinden in ihrer Verantwortung als Mehrheit die ersten Schritte auf die Missionen hin zu tun. Wir bitten die Kirchengemeinden, den Missionen auf gleicher Ebene zu begegnen.
5. Missionen sollen bestehen bleiben, wo es notwendig ist. Sie sollen in die Struktur der Ortskirche eingebunden sein (Dekanat, Pfarrverband). Wo es keine Missionen mehr gibt, sollen die ausländischen Mitchristen in der deutschen Kirchengemeinde Heimat finden und sich eigenständig profilieren können.
6. Unter Umständen muß eine Mission in Zukunft auch bereit sein, die volle Verantwortung für die ortskirchliche Gemeinde zu übernehmen.
7. Wir bitten unseren Bischof herzlich darum, sich anlässlich des Diözesantags 1995 mit einem Schreiben an die ausländischen Katholiken der Diözese zu wenden, in dem er ihnen unsere Solidarität und Dankbarkeit bekundet.

Spomen knjiga

HKD „Vladimir Fran Mažuranić“ iz Berlina tiskalo je prigodnu knjigu u povodu 15. obljetnice djelovanja

Pred samo dovršenje ovog broja dobili smo i knjigu koja je upravo izišla iz tiska: *Spomen knjiga o 15. obljetnici djelovanja 1980.-1995. Hrvatsko kulturno društvo „Vladimir Fran Mažuranić“ Berlin*. Na stotinjak stranica teksta knjiga govori o osnivanju i počecima rada HKD „V. F. Mažuranić“. Osnivanje društva u prosincu 1980. inicirao je fra Rafo Begić, ondašnji voditelj HKM u Berlinu. Otada je „Mažuranić“ priredio 106 kulturnih događaja, a na njegovim tribinama nastupili su brojni kulturni i politički djelatnici (dr. F. Tuđman, dr. Z. Šeparović, dr. M. Veselica, V. Gotovac, dr. Z. Tomac, prof. T. Ladan, prof. S. Babić, Ž. Kustić, M. Špegelj, V. Nikolić i dr.). Osim kulturnoga djelovanja društvo je u vrijeme domovinskog rata prikupljalo i slalo humanitarnu pomoć domovini. Plodnu suradnju i prijateljstvo „Mažuranić“ je sklopio s Hrvatima iz Devinske Nove Vesi kod Bratislave (Slovačka) i s HSPD „Podgorac“ iz Gračana kod Zagreba. U knjizi su objavljeni raznoliki članci, pjesme, prilogi i razgovori. Tehnički i sadržajno vrlo uspješnu *Spomen knjigu* uredio je Ivan Ivek Milčec, a suurednica je dr. Zdenka Weber. Narudžbe: HKD „V. F. Mažuranić“, Stresemannstraße 66, 10963 Berlin.

NOVA ADRESA

Hrvatska katolička misija za područje gradova Mülheim-Bottrop-Oberhausen odnedavno ima sjedište na novoj adresi u Oberhausenu:

Kroatische katholische Mission
Broicherstr. 24
46049 OBERHAUSEN
Tel. 0208 / 849890; fax. 849895.

OGLAS

- **Uređujemo i čistimo grobove,** vječna počivališta naših najdražih. Mi ćemo se pobrinuti da grobovi Vaših pokojnika uvijek budu uredni, čisti, okićeni, da na njima gore svijeće. Radimo na području zagrebačke, varaždinske, sisačke, karlovačke i bjelovarske županije. Informacije: Stjepan Jakulec, tel. 00385/1/2399020.

VJEROM KROZ ŽIVOT • GLAUBE UND LEBEN

ODAKLE ZLO, ODAKLE DOBRO

O zlu i dobru

Pitanje otkud zlo staro je, jamačno, koliko i sama čovjekova mogućnost pitanja. Rijetko, međutim, pitamo otkud dobro. Prihvaćamo ga kao nešto što nam se duguje. No možemo li biti posve sigurni u to?

Zlo nas pritište, a sve što nas tišti sili nas na otpor i, često, na razmišljanje. Čini se da ćemo se osloboditi muke kad shvatimo i protumačimo mehanizam zla.

U prirodi su stvari zapravo veoma jednostavne i pogađaju nas ukoliko smo također dio prirode. Mogućnosti su uvijek brojnije od onoga što je ostvareno. To je temeljni značaj našeg „materijalnog“ svijeta, tj. svijeta u kojemu su bića uvijek neki materijal za neka druga, te su tako podložna rasapu i raspadu. Postoji neko mnoštvo elemenata i njihovo polje mogućnosti, kao što je npr. neki broj igračih karata, koje se mogu svrstati u nizove na veoma mnogo načina. Uvijek nam nedostaje karata da bismo ostvarili sve moguće nizove. Tako bića u prirodi „krađu i otimlju“ jedno drugom „karte“ da bi mogla ostvariti svoj niz, svoju igru. Otimamo da bismo posjedovali. Ubijamo da bismo hranom sebe održali na životu.

Zato već antika smatra da su zlo i nesreća u promjenljivosti, te stoga *biti* znači *trajati*, ne biti podložan promjeni. Trajati je dobro, biti je dobro. Odatle slijedi da je zlo neki nebitak, manjak dobra gdje bi ga moralo biti. Zlo je u nepotpunosti, neostvarenosti, nedostatnosti. Zato sve živo teži za izgradnjom, za stalnošću, za potpunosti. Potpuno pak znači nezavisnost, slobodu.

Zlo, kako se pokazuje iz rečenoga, ne stoji simetrično prema dobru, kao da bi to bile dvije sile iste razine, ali suprotne. To je važno uočiti, jer se često govori o borbi protiv zla, a pri tom se misli na uklanjanje nekih bića koja smatramo zlima. No ako je zlo manjak dobra, tada se zlo ne može nadvladati drukčije nego da se ostvari, nadoda, nadopuni ono što dobru nedostaje. „Borba“ protiv zla nije u tamanjenju zla, nego u izgradnji dobra, svagdje gdje je ono nedoraslo, nejako, ranjeno, nepotpuno. To pak može jedino biće koje je i samo potpuno, koje je dobro. Značaj je dobrog da se samo razdaje, jer se daje iz obilja, ne iz manjka. I to je drevna mudrost.

Zlo što proizlazi iz same naravi materijalnog svijeta, iz njegove nestalnosti, koja uvjetuje i našu ugroženost i nepostojanost, možemo samo ublažiti, ali ne i spriječiti.

Ipak je, čini se, najveće zlo ono što ga čovjek sam čini, i sebi, i prirodi, i sebi sličnima.

Odakle to zlo? Drevna religiozna mudrost svodi ga na nered u samom čovjeku, na odstupanje od normi samoga Bitka, od stvarnosti. Ako se to zlo smatra krivnjom, to znači da je riječ o manjku pri upotrebi čovjekove slobode, tj. promašio se neki nacrt, nešto što je moralo i moglo biti drukčije.

Čovjek je, naime, još uvijek tek na pragu svojega čovjštva. Veći dio našeg djelovanja potječe od urođenih programa ponašanja, koji su čovjeku – smijemo li ga tako nazivati? – negdje u prašumi osiguravali opstanak njegove vrste, i ništa više. Čovjek je, međutim, svojom kulturom, razumskom djelatnošću, izmijenio svoju prirodnu okolinu i svoje društvo. Te tvorevine njegova razuma zahtijevaju od njega i razumno ponašanje. No čini se da smo iznutra jedva što napredovali. Čovjek je još uvijek ponajprije lovac, sakupljač i pljačkaš. Naše spontane reakcije na okolinu uglavnom su iracionalne naravi, kao kad na gotovo svaku frustraciju odgovaramo agresijom, bez obzira ima li to smisla ili nema. Većinom nema, pa

su takvi odgovori negativne vrijednosti, razorni su. Koliko često se u prošlih godinu dana u nas i u svijetu govorilo o nužnosti upotrebe *razuma* pri rješavanju „balkanskih“ problema? Nije li naziv „balkanski“ već odavno sinonim za iracionalno ponašanje, gdje se ne ide za izgradnjom stvarnih mogućnosti suživota, nego za zadovoljavanjem primitivnih potreba važenja?

Kristovo evanđelje svojom radikalnošću već odavno zahtijeva novi začetak čovjeka, izgradnju i provedbu načela ponašanja koja su suprotna onim spontanima, prašumskim. Ne može se reći da ne znamo što nam je činiti. No možemo li preskočiti vlastitu sjenu?

Tako nam se dobro pokazuje, istina, još uvijek kao nada, kao cilj i obećanje, ali i kao posve osobni zadatak, djelo razumnosti i mudrosti, u svojoj zahtjevnosti zapravo Božje djelo.

(Vjekoslav Bajsić; iz knjižice „Još nam uvijek govore“, KS Zagreb 1994.)

LINZ

Prvi susret hrvatske katoličke mladeži u Linzu održan je od 6. do 8. listopada

Susret hrvatske katoličke mladeži iz Austrije

Plemenita je stvar odvažiti se i dosegnuti najuzvišenije ciljeve, poručuje Seneka, i pogađa, jer je deficiranost najuzvišenijih ideala prisutna kod svih generacija i u našem vremenu.

Ovaj „naravni“ imperativ trajne nostalgije za apsolutnim urezan u srce (Pnz 6,7), vlastitost je svakog čovjeka i na poseban način svakog kršćanina. Pa zašto onda pognute glave lutamo darovanom zemljom, a gospodari smo, stvoreni da vladamo? Kao da su se novi kumiri i žrtvenici potrošačkog društva nametnuli kao božanstvo pa je i uskrsna nada, pretočena u nerazumljive kategorije, ugasnula?

Ipak, nije zanemariv broj onih koji ne vidješe, a vjeruju (Iv 20,29) i imaju život u izobilju (Iv 10,10).

Tako je i bogati vitez Franjo iz Asiza jednoga dana ugledao novu stvarnost oko sebe. Pronašao je jednostavnost življenja koju je obdržavao cijeloga života. Ova jednostavnost zadivila je mnoge i mnogi su slijedili i slijede ovu jedinstvenu avanturu s Uskrsim.

Nešto sasvim jednostavno dogodilo se i mladima koji su se okupili 6., 7. i 8. listopada na susret hrvatske katoličke mladeži iz Austrije u Gallneukirchenu, nedaleko od Linza.

Poučeni iskustvom prijašnjih susreta u Puli i na Trsatu, susret je od samog

Neki motivi sa susreta mladih u Puli ponovili su se u minijaturi i na ovom susretu u dvorcu „Riedegg“

početka zračio spontanošću svih sudionika. Tema susreta – „Sa sv. Franjom Asiškim glasnici i graditelji mira“ – u sva-

kom pogledu bila je opravdana. U potkrovlju dvorca „Riedegg“ spavalo se u vrećama za spavanje i nitko nije kasnio na jutarnju molitvu jer zajedništvo je bilo jače od svakog umora. Za „bezbolno“ buđenje pobrinuli su se mladi iz Samobora komentirajući sve pjesmom.

Mladi iz Linza, kao domaćini, bili su nenadmašivi u pripremi i dijeljenju hrane.

Susret je neslužbeno počeo u petak oko 14 sati, kad su u Linz doputovali mladi iz Klagenfurta, a samo sat vremena kasnije stigli su i Samoborci. Mladi iz Linza bili su ispred misijskih prostorija i već se moglo krenuti za Gallneukirchen.

Okupljanje u dvorcu „Riedegg“ bilo je mladenački živo. Za kratko su pristigli i mladi iz Beča i St. Pöltena i susret je službeno započeo.

Voditelj susreta, fra Nikola Vukoja, odmah na početku, dao je duhovne

Mladi iz Beča sa svojim duhovnim voditeljem Ilijom Mijatovićem

smjernice ovom susretu i s tom mišlju krenulo se na počinak.

Dan je započeo molitvom časoslova i pjesmom, tako je i mali broj onih, koji u programu nisu zamijetili odlazak u disco, bio oduševljen iskrenim zajedništvom.

Kratko predavanje bilo je uvod u daljnji rad po skupinama gdje je formalno upoznavanje preraslo u pravo zajedništvo.

Vrhunac prvog radnog dana bila je večernja euharistijska služba. S pjesmom na usnama, uz malo svjetla dogodio se susret čovjeka i Boga. Te večeri, veći broj mladih, nastavio je i poslije večere noćno bdijenje uz molitvu i pjesmu. Nedjeljno jutro bilo je radno. Dok su animatori skupina izvješćivali o radu u skupinama, mladi iz Linza pospremali su sobe i kuhinju da bi s ostalim pukom mogli slaviti nedjeljnu misu. Prepuna crkva u Linzu, procesija s mladima, čudenje i pjesma Mariji, pozivali su na novi susret s Gospodinom.

Poziv na zajedništvo pokazao se djelotvornim i na zajedničkom objedu.

I ne bi utihnula pjesma i oduševljenje ni poslije 15 sati, da nisu krenuli vlakovi i autobusi prema Klagenfurtu, St. Pöltenu, Beču i Samoboru. Bogu hvala, nije sve ostalo na uzdahu „Bilo je super“, nego i čvrstom uvjerenju da će ovaj susret u Austriji postati tradicionalnim.

Božo Raič

Absage an die Amtskirche Umfrage unter 18- bis 35jährigen Katholiken

Schlechte Noten für die katholische Kirche: Auf die im Rahmen eines Forschungsprojekts gestellte Frage „Was halten Sie von der katholischen Kirche?“ antworteten junge Erwachsene „etwas“ oder „wenig“. „Dies ist kein schmeichelhaftes Bild“, urteilte Guido Osthoff, der das Frankfurter Projekt drei Jahre lang betreut hat. Denn bei den Befragten handelte es sich vornehmlich um Leute, die in der Kirche aktiv sind.

Anlaß für die Untersuchung, so Patrick Dehm vom Dezernat Jugend des Bistums, war die Beobachtung, daß die Altersgruppe der 18 bis 35jährigen „von kirchlichen Angeboten nicht mehr erreicht wird“. 33 Prozent der Frankfurter seien in diesem Alter. In den einzelnen Gemeinden falle ihr Anteil jedoch wesentlich geringer aus. In keiner anderen Altersgruppe gebe es „eine solche Diskrepanz“.

Um die Ursache hierfür sowie die Wünsche und Bedürfnisse junger Erwachsener herauszufinden, wurden 123 Frauen und Männer befragt. Sie sind zu 82 Prozent katholischen Glaubens. Knapp zwei Drittel bezeichneten sich als aktive Kirchenmitglieder. Osthoff kommt zu dem Ergebnis, daß die Amtskirche „durchweg negativ gesehen wird“. In ihrem Glauben orientierten sich junge Erwachsene nicht an kirchlichen Lehrmeinungen, sondern an eigenen Lebenserfahrungen. Der Rolle des Papstes sowie Lehrmeinungen zu Sexualität, Empfängnis-

verhütung oder Zölibat stünden die Befragten äußerst kritisch gegenüber. Mit der „Männerwirtschaft“ wollten sich speziell Frauen „immer weniger abfinden“.

Die Kirchengemeinden seien nicht mehr der Ort, wo 18- bis 35jährige sich aufgehoben fühlen. Traditionelle Gottesdienste stünden in ihrer Rangliste ganz hinten. Statt dessen wünschen sie sich Gottesdienste für junge Leute, offene Treffpunkte sowie Angebote zu religiösen Themen und Fragen, die mit ihrer Lebenssituation zu tun haben. Dies entspreche ihrer Wunschvorstellung von „Kirche als lebendiger Gemeinschaft“, in der sie sich geborgen fühlen.

Parallelen hierzu finden sich in der persönlichen Werteskala der Befragten. Fast 60 Prozent halten Freunde und enge Beziehungen für das wichtigste im Leben.

Als oberstes Ziel im Leben nannten sie eine „erfüllte Partnerschaft“, was deutlich vor „Selbstzufriedenheit“ rangierte.

In seinen Schlußfolgerungen sieht der Autor vor allem einen Bedarf an kirchlichen Veranstaltungen, die sich auf die „konkreten Lebenserfahrungen“ und die „Begegnungsbedürfnisse“ junger Menschen beziehen. Ohne „tiefgreifende Veränderungen in Richtung auf mehr Dialog, Mitbestimmung und Demokratie“ werde die „Ablehnung der hierarchisch strukturierten Amtskirche“ jedoch bestehen bleiben.

vo (Aus Frankfurter Rundschau, 15.9.95.)

Pored ovakvih domaćica i domaćina iz Linza nitko nije ostao ni gladan niti žedan

Otišla je

Bila je moja, više nije.
Ostali su tragovi duboki,
suze isplakane, pjesme napisane.
I sada kada je daleko
iz dana u dan opet čujem tik-tak
kako odzvanja stari sat.

Nema više klupe, nema više Majne,
ni susjedne nezaboravne Rajne.
Otišla je na obale našeg mora,
da joj drugi pjeva pjesme stare,
one divne dalmatinske serenade.

Ako se ikad vrati stari sat, više nikad
neće kucati tako lijepo tik-tak.
A ja je nosim u duši
da mi bude spas, kad god čujem
kako na Majni odzvanja naš sat.

Zoran-Roko Paškov

Više ga nema

pok. Momiru

Preselio se u oblake, među zvijezde
Postao planina, stablo, cvijet
Ili nešto sasvim drugo
Nedokučivo, neshvatljivo.
Više ga nema
To se jedino usuđujem reći
Nakon svega prešućenog
Sve ostalo bila bi samo besmislena prepirka
S Bogom i uspomenama
Isuviše bolna, isuviše okrutna.

Dalibor Perković, Mainz

Ova zemlja ne zaboravlja

Zašto mi okrećeš leđa
kao da sam ja nitko?
Zašto me ne čuješ
kada te zovem ili
kad s tobom pričam?
Zašto me ne vidiš
kada prolazim pokraj tebe?
Zašto pucaš u čovjeka
koji je ionako mrtav?
Zašto rušiš kuće
koje su već razorene?
Zar ne čuješ jauk i plač
kao što ih ja čujem?
Zar nismo oboje ljudi?
Ti se smiješ i nastavljaš
dalje svojim zlim putom.
Siješ zlo sjeme po zemlji
koja ti ne pripada.
Ali, ne zaboravi
da ćeš žeti ono što si posijao.
Tlo na kojem stojiš
ne zaboravlja.

Claudia Kostadin (15), Stuttgart

Strah od noći

Noću
Koraci pitomi, dobro znani
Nalik su šuljanju zvijeri,
Grm pored kuće
Lopov je s vrećom na leđima
Što čeka tvoj nemarni san
Da iz njega izvuču korist,
Sjene na zidu
Duše su pokojnika
Što ih ni smrt nije smirila
Pa se sad vraćaju
Da plate neke davne račune.
Noć ima bezbroj lica
I oči bjegunca.

Dalibor Perković, Mainz

Ljubav

Nema te tu i srce me boli,
zar je tako uvijek kada čovjek voli?

Ranjena duša ne liječi sama sebe,
ranjena duša traži samo tebe.

Ti si lijek za svaki bolni dan,
život mi pretvaraš u vječni san.

Čekam trenutak kad ću konačno moći,
gledati tvoje sjajne i zelene oči.
Trebam te, al' si daleko od mene,
moj osmijeh na licu kao ruža vene.

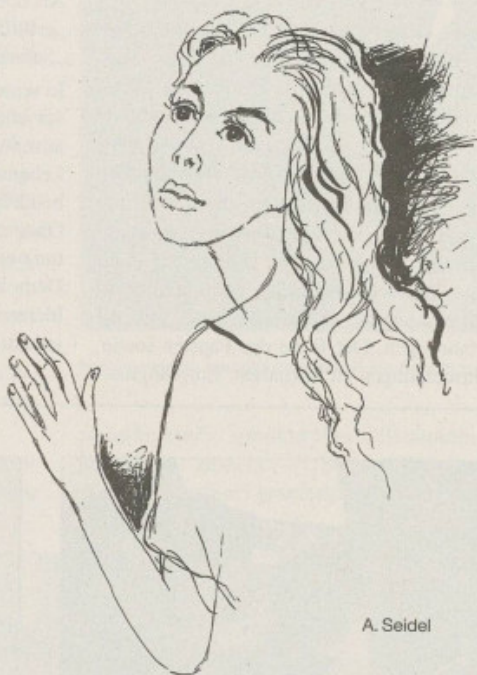
Vječno u tvom zagrljaju želim biti,
svoju ljubav ne želim kriti.

Strpljivo čekam trenutak taj,
kad će naša ljubav postati kao raj.

Otvorit će se nebo, sunce
će sjati, nikad više neću zaplakati.

Ruže će cvasti kao nikad
prije, u našim srcima čista
ljubav vrije.

Kornelija Ljubek, Denkendorf

A. Seidel

Druga vremena

Zvona nariču u molu, neumorno
Cio dan.

Zastave spuštene na pola koplja,
Praznik je smrti.

Grad oblači odijelo od pijeska,
Došla su druga vremena.

Nebo je raširilo ralje

I više ih ne zatvara.

Izgleda da će obilno padati
Ovih dana.

Dalibor Perković, Mainz

Pjesma o nenapisanoj pjesmi

Zvona katedrale već su oдавно
Odsvirala monotonu himnu ponoći.
Žamor ljudi i buka automobila
Polako se rastapaju u tihoj skladnosti
mraka.

Grad uživa u zasluženom miru,
Spokojno spava.

A ja, sanjar, sa srcem pjesnika,
Čamim budan u polutami sobe
I silom nematerijaliziranih želja
Gnječim moždane

Ne bih li iz njih iscijedio

Bar nešto

Nalik pjesmi.

Ali riječi... te profinjene Božje riječi

Neprimjetno čuče i šute

U nekom, još neznanom dijelu

Mog opsjednutog bića

I u prkos neće

U stih da se isprse, da zaore

Neće na bjelinu papira

Neće

da ih ovječim.

Dalibor Perković, Mainz

Ti

Ja ne znam tko si ti
ja ne znam gdje si ti
ali ja znam da ti postojiš.
Ti si u mojim mislima
u snovima mojim vidim tebe.
Izgleda da si tako blizu
ali si ipak daleko da te dotaknem.
Ti-negdje i svagdje.

Marina Bošnjak, Mettmann

Molitva i ja

U ovom vremenu stradanja,
očaja, boli i nadanja,
u ovom vremenu tame i zla,
ima jedna SVJETLOST što sja -
to smo ti i ja.

Sad nehom tuge lješinari kruže,
a na zemlji mnoge žrtve broje,
kao da se nitko ne budi iz lažnog sna,
nu ima netko tko za ŽIVOT zna -
to smo ti i ja.

I dok se drugi ubijaju,
dok sile rata i mržnje zazivaju,
htijući uništiti ljepotu i mir,
postoji netko tko za LJUBAV zna -
to smo ti i ja.

Marinko Šipić, Gelsenkirchen

Mačak Tigar – humanitarac

U ovim teškim godinama iskušenja i patnji hrvatskog pučanstva, iseljena Hrvatska zdušno i požrtvorno pomagala je sunarodnjacima u domovini. Nije bilo, a da nije bilo stvari koje nisu iseljeni Hrvati slali u ime humanitarne pomoći.

Ipak je svojevrsan raritet da je starački dom u Sisku, u kojem su smješteni nemoćni starci i izbjeglice, primio u ime humanitarne pomoći živog mačka. Nehotice i bez suglasnosti mačkice tigrastog krzna i njenih vlasnika, humanitaraca, obitelji Mayer iz švapskog mjestanca Steinach. Istinita priča koju je ispisao život odvijala se ovako.

Nešto pred Božić 1994. godine iz Siska je u njemački gradić Steinach (Rems-Murr okrug) stigao prazan kamion da pokupi i preveze u starački dom u Sisku prikupljenu humanitarnu pomoć, koju je prikupio gospodin Josef Mayer, podrijetlom iz Hrvatske. Cijela obitelj Mayer pomagala je pri utovaru. Naravno, da nije smio izostati nitko, pa tako ni kućni ljubimac dvogodišnji mačak Tigar, nazvan tim imenom po svom šarenom krznu.

Motao se ispod nogu, frktao brkovima i savijao rep. Skakao je na kamion i iz kamiona na zemlju, pritom pomno motreći brkatog vozača kamiona koji je pomagao pri utovaru. Nije to bila „ljubomora“ zbog njegovih bujnih brkova, već iz straha pred njim jer mu je nehotice stao nogom na rep. Što je hotimično, a što nehotimično, to mačke ne znaju razlučiti. Zaboljelo je strašno i to je dovoljan razlog za oprez.

Miau, miau, glasao se mačak kako bi skrenuo pozornost na sebe, a što bi vozilo bilo punije, to je tigar bio umorniji. I kad je tegljač bio potpuno natovaren, a ljudi pošli u kuću da se okrijepe i zagriju rakijom mačak se zavukao u kamion, legao na hrpu gunjeva i odjeće, te zaspao pravednim mačjim snom.

Umjesto miau, miau iz unutrašnjosti vozila čulo se prigušeno zadovoljno predanje – brrr, mrrr, brrr!

Što li je mačak sanjao u tom trenutku, lov na miševe ili porciju toplog mlijeka koja ga čeka, to će samo on znati. Ali sanjao je i spavao tako čvrsto da nije primijetio kako je kamion krenuo na put za Hrvatsku. Kad je otkrio „strašnu“ istinu, bilo je prekasno. Bio je „zarobljen“, zatvoren

ceradom. Od brektanja kamiona nitko nije čuo njegovo žalosno zapomaganje – miau, miau, pomozite!

Dva dana je trajao put. Dva dana po zimi i bez hrane. Otkrili su ga prilikom istovara u staračkom domu u Sisku. Jedna kre- zuba starica zacmokotala je jezikom:

– Joj kak je lepa maca. Dodi, dodi cica maca baki Kati. Dobit ćeš toplog mleke- ca. Joj kak su dobri naši ljudi u „dojčlan-

du“, čak su nam i macu poklonili. Grijat ćeš mi promrzle noge u krevetu, odmah je mački odredila posao baka Kata, čvrsto prigrivši u naručje macu koja je takoreći postala Mačak- humanitarac.

Tako je i bilo. Ali ne zadugo. U Steinachu su primijetili nestanak kućnog ljubimca i zbrojili dva plus dva. Maca je sigurno u Sisku.

No, ni mačak-humanitarac nije se pomirio sa svojom novom ulogom. Doduše ležao je na krevetu bake Kate, grijao promrzle staračke noge i to je bilo sve. Niti je silazio s kreveta, niti je okusio zalo-

gaja hrane, niti je namočio brk u „toplo mlekeco“ koje mu je baka nekoliko dana podgrijavala, pa onda vidjevši da nema vajde, prestala.

Tigar je tugovao za gazdama i toplim domom u Steinachu. I u Njemačkoj tugovala je obitelj Mayer, posebno kćerkica. Jedino se veselila šarena papiga, zlopamtilo. Nije zaboravila kako joj je jednom maca išćupala nekoliko najljepših pera iz repa. Veselila se nestanku mačka i veselo fućkala pjesmicu na tekst – tko pod drugim jamu kopa.

Nedragovoljna služba mačka-humanitarca trajala je cijelih 8 dana. Zatim su ga jednog dana odnijeli veterinaru koji mu je u cijenjeni mačji batac ubo iglu-injekciju. U uredu su mu izvadili „putovnicu“, „ulaznu vizu“ za Njemačku a valjda i radnu dozvolu za lov na ugojene njemačke miševe. Posjeli su ga u kabinu istog kamiona, pa ravno za „dojčland“.

Dan pred Novu godinu 1995. stigao je u Steinach. Uh, što je bilo veselo! Podignuto repa i brkova, mačak Tigar, oprostitute, mačak-humanitarac, iskočio je iz kamiona pa radosnim mijaukom pozdravio „komitet“ za doček, svoje gospodare.

Mršav i gladan, ali za jedno iskustvo bogatiji, (svagdje je lijepo ali kod kuće je ipak najljepše) šmugnuo je u kuću, što dalje od nesretnog kamiona kojeg je okrivio za sve svoje nevolje.

U mjestu se brzo pročulo za ovu mačju avanturu. Posebice među miševima koji su se u paničnom strahu razbježali iz kuće obitelji Mayer, jer nije preporučljivo biti u blizini mačka, koji je osam dana gladovao. Tim više, što je mačak odbacio status „humanitarca“!

A mačak kao mačak. Nakon što je „smlatio“ nekoliko doza slasne mačje hrane Kitekat, zavukao se u topli zapećak kod kamina pa se podao obljubljenom zanimanju – spavanju. Samo od vremena do vremena budio se iz sna, preplašeno gledao oko sebe da se uvjeri kako je ipak kod kuće. Mučio ga grozan san kako su ga sa svega dvije godine starosti htjeli „strpati“ u starački dom.

I u dalekom Sisku, baka Kata budila bi se iz sna. Ne radi toga što je ružno sanjala, već poradi promrzlih staračkih nogu, kojih više nije grijala slatka cica-maca iz „dojčlanda“!

Ivan Ott

DÜSSELDORF
25 GODINA NA DÜSSELU

Ružo moja hrvatska

U povodu proslave 25. obljetnice misije, održana je 14.10. uspješna priredba u Stadthalle, a 15. 10. misu zahvalnicu slavio je kardinal Kuharić. Nastupili ensemble „Lado“, „Priljavog kazalište“, Dražen Zečić, folklorne skupine. Predstavljena knjiga „Hrvati u Düsseldorfu“.

Sve je bilo dobro te večeri, ali je najbolje bilo kad su nastupili momci iz „Priljavog kazališta“. Njihove pjesme svi odavno pjevaju, ali jednu svi, i stari i mladi, pjevaju iz svega srca, poput himne – „Zadnju ružu hrvatsku“. To je jedna od onih rijetkih pjesama koja nam je vratila ponos, ime, važnost, značaj, svijest. To je jedna

od rijetkih pjesama u kojoj se hrvatsko ime izgovaralo i pjevalo bez straha jednako i u Njemačkoj, i Zagrebu, u Sarajevu, pa čak i u Beogradu. Zato nije ni čudno da ljude prožmu srsi kad god ponovno začuju poznatu melodiju i slatke riječi naše ruže. Tako je i te noći i u Düsseldorfu ushićeno i čežljivo pjevala cijela dvorana. Bio je to još jedan znak da ni najmlađi nisu zaboravili gdje mirišu najljepše ruže.

Četvrt stoljeća strepnje i nade

Program u Stadthalle je započeo u 19 sati, a vodila ga je umiješno Marija Sekelez, kazališna glumica iz Zagreba. Na samom početku su misijski folklorasi, njih pedesetak, uživo izveli splet hrvatskih narodnih kola, plesova i običaja. Time se te večeri uživo javnosti predstavila nova audio kasetna „Hej sviraj svirče“, misijske

folklorne skupine „Život“. Pozdrave dobrodošlice svima, a posebno uglednicima, uputio je domaćin, fra Nedjeljko Brečić, voditelj misije. Rekao je da je proteklih 25 godina „četvrt stoljeća strepnje i nade, promidžbe vjere, kulture, nacionalne svijesti i skrbi za stare i mlade“. Gradonačelnica Marlies Smeets je u pozdravnom govoru kazala da se i grad raduje s Hrvatima koji ovdje žive i rade. Uputila je čestitke svim Hrvatima, posebice misiji, te zahvalila svim radnicima iz Hrvatske i BiH, koji svojim radom izgrađuju Njemačku. „Osnutak hrvatske katoličke misije je vrlo važan zbog njezina vjerskog, kulturnog, socijalnog, folklornog i sportskog značenja. Misija je komadić domovine gdje se Hrvati ne osjećaju strancima nego kod kuće. Želja nam je da se u vašoj domovini i u cijelom svijetu prekine nasilje i da zavlada mir“.

Misu zahvalnicu predvodio je kardinal Kuharić, a suslavili su biskup N. Trelle, mons. Stanković, N. Brečić...

Gradonačelnica Düsseldorfa Marlies Smeets

Misijska folklorna skupina predstavila je svoju novu audio kasetu „Hej sviraj svirče“

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

I tamburaši su oduševili

Gradonačelnica je nagrađena dugim pljeskanjem i velikim buketom cvijeća.

Čestitke i pozdrave još su uputili Stjepan Šulek (uime veleposlanstva RH u Bonnu), prof. Anđelko Mijatović, izaslanik predsjednika Tuđmana, mons. V. Stanković i kardinal Kuharić. „Vašim odlaskom iz domovine nastala je rana koja do danas nije zacijelila. Zato treba misliti na povratak. Ranije vas nismo smjeli zvati natrag, ali sada vas pozivamo – dođite. Nije još lako, ali dođite. Misije su okupljale ljude u zajedništvo, da nitko ne bude sam, da se govori, moli i pjeva na hrvatskom jeziku“, istaknuo je kardinal Kuharić, zahvalivši se i našima i Nijemcima na svekolikoj pomoći domovini.

Zagrebački ensemble „Lado“ izveo je cjelovečernji koncert u dva dijela. Publika je bila toliko oduševljena, da su se „ladovci“ morali dva-tri puta vraćati na pozornicu. Na priredbi su kasnije nastupili Dražen Zečić i grupa „Kaltenberg“ iz Splita, te „Priljavo kazalište“. Glavni zgođitak na tomboli bio je automobil. Ogranak „Matice hrvatske“ skupljao je

potpise za ponovnu uspostavu hrvatske emisije na WDR-u.

Misa zahvalnica

U crkvi sv. Apolinara slavljena je svečana misa zahvalnica. Predvodio ju je i propovijedao kardinal Kuharić, a suslavili su: dr. Norbert Trelle, pomoćni biskup kölnski i referent za pastoral stranaca, mons. V. Stanković, Albert Mölecke, župnik župe sv. Apolinara, P. Peter, gvardijan franjevačkog samostana, fra Nikola Čurčija, fra Josip Lucić, P. Frano Prcela OP i fra A. Batinić. Bila je to poprilično duga misa. Vrijedilo je međutim uživo čuti kako pjeva i svira ensemble „Lado“, i to drevne hrvatske liturgijske pjesme i misu, odnosno kantatu „Telo Kristuševo“ Tomislava Uhljaka. Neponovljiv je to doživljaj, dubok i otajstven. Kardinal je propovijedao o zahvalnosti, o daru života, o izgubljenosti u vertikali u današnjem svijetu, o dostojanstvu obitelji. Mješoviti misijski zbor pjevao je nekoliko pjesama pod ravnanjem sestara Vladimire Vučić i Anke Kvesić. VIS mladih TAMA živo je otpjevao poklik Aleluja.

Misija se i duhovno pripravljala za ovu svečanost. Od 1. do 14. listopada održana je duhovna obnova, koju je predvodio fra Silvestar Aračić. S. Bernardica Juretić govorila je mladima 7. i 8. listopada o poštosti droge.

Na koncu valja navesti da je u misiji do danas kršteno 1058 osoba, da je prvu pričest primilo 665 prvopričesnika, a krizmu 739 krizmanika, dok je ukupno vjenčano 170 parova. O životu i djelovanju misije, napose u posljednjih pet godina, može se više pročitati i vidjeti u vrlo kvalitetnoj monografiji „Hrvati u Düsseldorfu“, koju su priredili Nedjeljko Brečić i Petar Lubina.

ULM

Kardinal Puljić krizmao 85 krizmanika

U hrvatskoj katoličkoj zajednici u Ulmu svečano je 22.10. proslavljena podjela sakramenta krizme. Taj sakrament s bljedom Duha Svetoga, iz ruku kardinala Vinka Puljića, primilo je 85 mladih krizmanika i krizmanica. Svečana misa se slavila u crkvi St. Georg u Ulmu, a u konceleciji su bili: prelat Jürgen Adam, dekan Josef Kaupp, vlč. Bosiljko Rajić, voditelj misije, te još šest hrvatskih svećenika. Crkva je te nedjelje bila prepuna vjernika. Misijski zbor je pjevao četverglasno pod ravnanjem g. Marijana Makara. Dan uoči krizme kardinal Puljić je slavio večernju misu i tom prigodom krstio jednu odraslu osobu. „Schwäbische Zeitung“ su 23.10. donijele opširan članak s fotografijom o krizmi u Ulmu.

NOVA ADRESA

Hrvatska katolička misija Heilbronn-Neckarsulm promijenila adresu. Nova adresa glasi:

Kroatische kath. Mission,
Im Klauenfuß 27,
74172 Neckarsulm;
tel. 07132/37990;
fax: 07132/37352.

Hrvatski trubači na Düsseldorfu

IZ NAŠIH MISIJA

SINDELFINGEN

„Vjernost Bogu, Crkvi i narodu“ bio je moto proslave srebrnog jubileja HKM u Sindelfingenu 14. i 15. listopada 1995. godine.

„Dodite kući“

Za ovaj jubilej pripremali smo se mjesecima. No, da ne bi ovo slavlje bilo samo izvanjsko, trodnevna duhovna obnova imala je za svrhu da u vjernicima pobudi u prvom redu zahvalnost prema Bogu koji je bio naš vjerni pratilac i pomoćnik kroz četvrt stoljeća života naše misije, ali i da svi skupa shvatimo dalekosežnost smisla i značenja hrvatskih katoličkih misija u inozemstvu.

Kao svako ljudsko djelo prolazila je misija Sindelfingen kroz svoje uspone i padove, svijetle i tamne trenutke, ali zahvaljujući Božjoj pomoći i njegovoj prisutnosti, nadamo se i uvjereni smo da je ispunila pozitivno svoju ulogu sačuvavši vjerski i nacionalni identitet našeg čovjeka i bila za mnoge, kako lijepo reče u svom govoru gosp. Scupin, gradonačelnik Sindelfingena, „kutak domovine“.

Oltar u dvorani bio je prekrasno ukrašen

Franjevački duet R. i Š. Čorić svirao je s misijskim zborom

Mnoštvo vjernika ispunilo je dvoranu

Svečana akademija

Proslava jubileja započela je svečanom akademijom u večernjim satima 14. listopada 1995. intoniranjem njemačke i hrvatske himne.

P. Božo Ančić, voditelj misije, pozdravio je sve uzvanike i prisutne članove misije dajući kratki pregled života i rada misije kroz minulih 25 godina.

Prelat J. Adam, predstavnik biskupije Rottenburg-Stuttgart, gradonačelnik Sindelfingena, gosp. Scupin, gosp. D. Sajko, savjetnik pri hrvatskom veleposlanstvu u Bonnu, naddušobrižnik fra B. Dukić, uz iskrene čestitke, naglasili su opravdanost postojanja i važnost uloge hrvatskih misija za naše ljude u Njemačkoj. Kao kruna prvog dijela svečane akademije nastupio je pomoćni zagrebački biskup, msgr. Juraj Jezerinac, umjesto očekivanog sarajevskog nadbiskupa, kardinala Vinka Puljića, koji je u zadnji tren otkazao svoj dolazak radi toga što ga je Papa hitno pozvao u Rim. Biskup je naglasio u svom govoru da moto ovoga slavlja jest i ostaje i dalje aktualan za sve naše ljude u inozemstvu. Budući da su se u novije doba uvelike promijenile političke i društvene prilike u našoj domovini, oduševljeno nam je uputio topli poziv „Dodite kući!“.

U drugom dijelu akademije slijedile su glazbene točke: klasično pjevanje gostiju iz Hrvatske, gđice M. Milić i gosp. M. Belamarića, uz klavirsku pratnju gosp. A.

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

MAINZ

Iz svojih vjernih, kršćanskih obitelji, naša zajednica u Mainzu dobila je u nedjelju 24.9.1995. 15 novih ministranata. Oni će pomagati našem župniku fra Petru Vučemilu kod službe Božje i u ostalim duhovno-vjerskim akcijama, radnim danom, blagdanom i nedjeljom.

Vedrinu svoje mladosti i svoje bijele haljine, koje su šivale naše vrijedne domaćice, primjeli su svećeniku na blagoslov, spremni na službu Bogu.

Nadamo se i vjerujemo da će ovi mladi ministranti biti uzorni u svojim obiteljima i primjerni članovi kršćanske zajednice u Mainzu, ne samo na vjero-

nauku i u hramu Božjemu, nego i u kući, školi te svugdje gdje provode svoje slobodno vrijeme.

Zahvaljujemo Bogu na ovom lijepom daru. Radujemo se i srdačno čestitamo našim novim ministrantima i njihovim roditeljima koji su ih odgojili u kršćanskom duhu i katoličkoj vjeri.

K.K.

Zakašnjelo vjenčanje

Josip Blažević i Ana Antolic vjenčali su se u zgradi misije u Hanau 24. veljače 1995. „Mladenci“ su zapravo već poodmakli s godinama, a ranije se nisu crkveno vjenčali jer potječu iz razvikane „crvene“ ili „radničke“ zagrebačke Trešnjevke. Dio tog „proleterstva“ došao je do izražaja i u njihovu životu. Ali, sada su „pod stare dane“ i oni sredili svoje bračno stanje. Dvoje djece su već poženili. Vjenčanje je obavio o Marijan Kovač. ■

Milića, kvartet gitarista iz Böblingena, zatim nama svima dobro poznati duet franjevac Šite i Radovana Čorića i misijskog mješovitog zbora zajedno s mladima i dječjim zborom pod ravnanjem s. Bernardete Tomić i gđe Ivanke Rajić. Sadržaj pjesama i milina zvuka pojedina i samog zbora stvarala je u svima prisutnima svečani ugođaj slavlja i zahvalnosti. Uz zvuke pjesme „Sinje more“ završio je prvi dan našega jubileja.

Povijest misije u prinosu darova

Drugi dan, 15. listopada, započeo je svečanim euharistijskim slavljem u Klosterseehalle u 11 sati. Zanimljivo je bilo sudjelovanje i pobožnost mnoštva vjernika – kojih ova misija broji oko 5.000 – u

dvorani bez imalo sakralnog karaktera. U koncelebraciji od 10 svećenika bio je prisutan i prvi službeni dušobrižnik ove misije fra K. Vukušić i jedan od kasnijih fra T. Duka.

U prinosu žrtvenih darova upriličena je povijest ove misije: maticu krštenih primjeli su djevojka i mladić – prvi krštenici ove misije; maticu vjenčanih – prvi vjenčani bračni par; rođendanski kolač s 25 svijeća prinio je drugi vjenčani bračni par, a u buketu cvijeća prineseni su svi dosadašnji dušobrižnici misije te pastoralni i socijalni suradnici. Kako se ne bi prisutni njemački gosti osjećali kao stranci na svečanom euharistijskom slavlju, vrhuncu proslave, čitanja u misi, molitva vjernika i kratka tumačenja poje-

dinih dijelova mise, bila su dvojezična, na hrvatskom i njemačkom jeziku.

Da bi se u vjernicima jače posvijestio preuzeti cilj djelovanja u misiji – jedinstvo i sloga – kao znak mira u misi, prišli su biskupu po jedan predstavnik svih udruženja koja djeluju na području misije da prime i prenesu misijskoj zajednici znak mira koji je jedini zalag naše bolje i sretnije budućnosti. Na svršetku mise opet su se naše misli okrenule domovini zazivajući na Božju pomoć i blagoslov, gromko pjevajući: Bože, čuvaj Hrvatsku! Odjeci radosti i zadovoljstva prisutnih nastavljeni su u zajedničkom objedu u istoj dvorani, nastupima pojedinih grupa iz misije i domovine sve do večernjih sati.

Sestre Klanjateljice Krvi Kristove iz Sindelfingena

IZ NAŠIH MISIJA

KÖLN – MEĐU NAJSTARIJIM MISIJAMA U NJEMAČKOJ

35 godina djelovanja

Hrvatska katolička zajednica Kölna obilježila je 15. listopada 35. obljetnicu djelovanja. Jubilej uzveličali kardinali Meisner i Kuharić.

Franjevačka crkva u srcu staroga grada, u kojoj Hrvati slave misu svake nedjelje, bila je tog 15. listopada punija nego što je uobičajeno. Kad se u njoj pojavio kardinal Joachim Meisner, prolomio se pljesak. Bio je to pozdrav nazočnih hrvatskih vjernika njihovu mjesnom biskupu i kardinalu, njihovu prijatelju. Kardinal Meisner zauzeo je počasno mjesto u blizini oltara, te pratio misu i prigodni program nakon mise. Za oltar je u ovoj svečanoj prigodi obilježavanja čak 35. obljetnice misije izišlo 12 misnika, među kojima kardinal Kuharić, mons. Stanković, o. Johannes Westhoff, o. Johannes Lüdenbach, te svećenici okolnih hrvatskih misija.

Prijateljstvo njemačkih i hrvatskih župa

Fra Josip Lucić, voditelj misije Köln, pozdravio je ponajprije dvojicu kardinala, svećenike, ugledne goste, te sve vjernike. Kardinal Franjo Kuharić započeo je misu čestitkom misiji, te uvodnim govorom na njemačkom jeziku. U tom govoru Kuharić je zahvalio kardinalu Meisneru i njemačkoj Crkvi na svemu što su učinili i što čine za Crkvu u Hrvata, njezine raspršene vjernike i za cijeli hrvatski narod. Kardinal je posebno zahvalio na pomoći koju su njemački narod i Crkva uputili i još uvijek šalju u ratna područja Hrvatske i BiH. Zatim je Kuharić istaknuo da je ta pomoć i dalje potrebna, napose u oslobođenim župama, te je predložio kardinalu Meisneru da nje-

Prinos darova

mačke župe kumuju u obnovi porušenih i oštećenih hrvatskih župa, da uspostave prijateljstvo i suradnju.

Potom je misa nastavljena pjevanjem misijskoga zbora, koji su animirale sestre Edita Roso i Verica Grabovac.

Posebno zanimljiv bio je prinos darova. Mladi u prekrasnim hrvatskim nošnjama predali su kardinalu darove pune simbola: križ, cvijeće, svijeću, kruh, vino... Sve su to simboli žive vjere koji su i ovu zajednicu u dijaspori očuvali u proteklih 35 godina i koji su toj zajednici značili vjeru, nadu i život. Jedinstvena je bila i

molitva vjernika. Produhovljeno su je zajednički otpjevali operni pjevači Miroslav Belamarić i Petar Stašić, dok je violinu svirao mali i nadareni Anton Stašić.

Hrvati ovdje nisu stranci

Nazočnima se na koncu mise obratio i domaćin, mjesni nadbiskup i kardinal Joachim Meisner. Srdačno je pozdravio

Misijski zbor pjevao je iz svega srca

Nadareni violinist Anton Stašić

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

WIEHL

24 krizmanika

U subotu, 30. rujna 1995. pomoćni kölnski biskup za strance Norbert Trelle obavio je u HKM Wiehl službenu vizitaciju i podijelio sakrament sv. krizme dvadesetčetverici krizmanika.

Točno u podne bila je svečana misa u prepućnoj crkvi Marijina Uznesenja u Wiehlu. Mladi iz misije i o. Nediljko Jerkan pozdravili su biskupa u ime hrvatske župe smještene istočno od Kolna.

Biskup Trelle je ohrabrio hrvatsku zajednicu u Wiehlu i pozvao je na dosljedno nasljedovanje Krista uza sve protivstine rata i progona.

Poslije mise biskupa je posebno na njemačkom jeziku pozdravio Dominik Bilogrević. Podsjetio je preuzvišenog i sve nazočne na hrvatski križni put od gubitka nezavisnosti u 12. stoljeću do

danas. Spomenuo je brojno hrvatsko iseljenništvo, koje se može mjeriti s irskim i poljskim. Gosp. Bilogrević je radosna srea priopćio kako je više od 12 godina bio ministrant u Wiehlu, u njemačkoj i hrvatskoj zajednici.

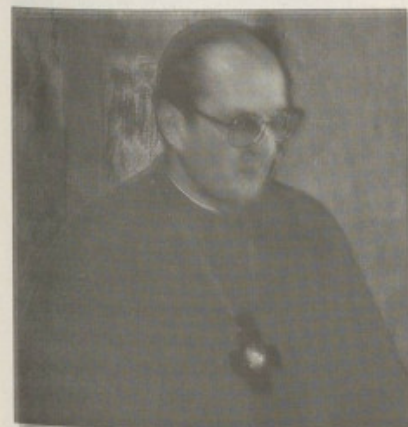
Biskup Trelle zadržao se zatim na svečanom ručku kod hrvatskog ugostitelja Miše Renića (Rundersroth). Norbert Trelle se ugodno osjećao u hrvatskom društvu uz domaće iće i piće i obećao da će opet rado doći Hrvatima u Wiehl.

Jura Pluninc

► prijatelja kardinala Kuharića, svećenike i svakako sve hrvatske vjernike. „Vi Hrvati ovdje niste stranci, vi ste naši, jer je Katolička crkva jedna i univerzalna, a u njoj nema stranaca“, naglasio je kardinal Meisner. Čestitao je 35. obljetnicu misije, te oduševljeno govorio o pokojnom kardinalu Stepincu, uspoređujući dvije katedrale, zagrebačku i kölnsku, kao vertikalne duha i vjere među Hrvatima i Nijemcima. Meisner je sve nazočne oduševio neposrednošću i opuštenim govorom. Još je rekao da prihvaća prijedlog kardinala Kuharića o uspostavljanju prijateljstva između njemačkih župa njegove biskupije i nastradalih hrvatskih župa.

I sasvim na koncu mise oba kardinala su nazočnim vjernicima podijelili zajednički blagoslov na latinskom jeziku.

Kardinal Meisner – prijatelj Hrvata.

Misijelski zbor iz drugoga kuta.

„Kroatien ist meine Heimat“

Odmah nakon mise uslijedio je u crkvi prigodni program. U ime hrvatskih vjernika nazočne je pozdravila Mirjana Vist. Posebne pozdrave uputila je uglednim gostima, posebice dvojici kardinala, a među ostalim uglednicima su bili: prof. Anđelko Mijatović, izaslanik predsjednika RH, predstavnici ambasada RH i RBiH, gradonačelnik Siegburga dr. Krüger, izaslanik gradonačelnika Kolna dr. Tepper, zastupnik M. Sailer, ravnatelj hrvatske inozemne pastve mons. V. Stanković, delegat za hrvatske svećenike u SRNJ fra. B. Đukić, predsjedavajući

odбора katolika u Kölnu Franz Goebbels, direktor Caritasa dr. Karl-Heinz Vogt, predstavnik udruge „Malteser“ Ernst Brück i dr.

„Kroatien ist meine Heimat“ naslov je recitala koji su izveli mladi Žana Budrović, Danijel Glunčić i Ivan Lozo. Pritom su ponovno nastupili operni pjevači M. Belamarić, P. Stašić, a mali A. Stašić svirao je violinu uz pratnju orgulja koje je svirao prof. Silvio Foretić. Šteta je što su mnogi vjernici u vrijeme izvođenja recitale napustili crkvu. Proslava 35. obljetnice misije nastavljena je svečanom večerom u jednom hrvatskom restoranu. ■

IZ NAŠIH MISIJA

SREBRNI JUBILEJ I KRIZMA – LÜDENSCHIED/SCHWELM

Sazrijevanje u tuđini

Hrvatska katolička zajednica s područja Lüdenschieda i Schwelma obilježila je 15.10. srebrni jubilej, a sakrament krizme 30-oro potvrđenika podijelio je mostarski biskup dr. Ratko Perić.

Velika crkva sv. Josipa i Medarda bila je te nedjelje, 15. listopada, ispunjena do posljednjeg mjesta. Za oltarom se našlo sedam svećenika: predvoditelj slavlja i propovjednik dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i upravitelj trebinjsko-mrkanske biskupije, delegat za hrvatske svećenike u SRNJ fra Bernard Dukić, vlč. Branko Šimović, sadašnji voditelj misije, njegov prethodnik trećoredac fra Bernard Rubinić, trećoredac fra Božo Rimac, voditelj HKM Gelsenkirchen, vlč. Stjepan Vrdoljak, voditelj HKM Hagen, vlč. Stjepan Delinac, voditelj HKM Bochum, vlč. Stjepan Penić, voditelj HKM Essen, i dekan Johannes Broxtermann. Povod slavlju bio je dvostruk: 25. obljetnica hrvatske katoličke zajednice na ovom području i podjela sakramenta krizme mladim vjernicima. Biskup Perić krizmao je 30 mladih krizmanika i krizmanica, od kojih jednu trećinu čine izbjeglice. Svečarsko ozračje čitalo se na licima mladih, kao i njihovih roditelja koji su prije 25 pa i više godina došli u ovaj kraj da zarade kruh svagdanji.

Takvo ozračje pripravlano je tijekom tjedna trodnevnog duhovnog obnove zajednice, koju je predvodio biskup Perić. Biskup se susreo i držao predavanja za mlade, odrasle i za kumove.

Svečana akademija

Tjedan dana ranije, 7. listopada, u Schwelmu održana je i svečana akademija u povodu srebrnoga jubileja misije. U kulturnom programu nastupila je misijska folklorna skupina pod vodstvom pastoralne suradnice Pavice Planinc, te folkloraši i pjevački zbor okolnih misija. Predavanje o prošlosti i djelovanju misije održala je Vesna Beram. Za vrijeme programa priređena je i bogata tombola. Glavni glazbeni gost večeri bio je poznati pjevač Matko Jelavić s grupom „TNT“ iz Splita. Akademiji je bila nazočna i dogradonačelnica Schwelma Frau Gieswein.

Misiju Lüdenschied osnovao je u rujnu 1970. upravo sadašnji voditelj vlč. Branko Šimović. On je tada kao mladomisnik bio kapelan na njemačkoj župi sv. Josipa i Medarda. Tih godina je veliki broj hrvats-

Mladi su pozdravili biskupa

kih radnika stigao u to područje graditi autocestu A 45, a mnogi su nalazili posao na drugim građevinama i tvornicama. Vlč. Šimović je uvidio potrebu posebne pastoralne i socijalne skrbi za novopridošle hrvatske radnike. Uz pristanak svoga župnika počeo je slaviti mise na hrvatskom jeziku u Lüdenschiedu, Schwelmu i kasnije u Meinerzhagenu. Don Branko je u početku bio i svećenik, i socijalni radnik i prevodilac, sve dok gđa Ruža Šuba nije postala prva socijalna radnica za Hrvate na ovom području. Budući da je vlč. Branko bio zauzet pastoralnim poslovima i na njemačkoj župi, u Lüdenschiedu se 1973. postavlja trećoredac fra Đuro Lulić (umro 1987. u Zadru) kao prvi redoviti voditelj te misije, koji djeluje sve do 1979. Naslijedila su ga njegova redovnička subraća Bernard Rubinić (ostao do 1989.) i Stjepan Vrgoč (do 1993.). Nakon toga misiju je preuzeo njezin utemeljitelj i sadašnji voditelj vlč. Šimović. U misiji je 1980. počela raditi i prva pastoralna suradnica Pavica Planinc r. Perković, koja otada neprekidno radi već 15 godina. Lani je kao tajnica u zajednici počela raditi gđa Ivanka Krause.

Kao i u mnogim drugim misijama, i u ovoj se promiče folklor (koreograf Mario Babić), sport (KSV Croatia već je u Kreis A ligi), hrvatska dopunska škola (nastavnica Irma Dadić), glazba i ostalo. U povodu proslave srebrnoga jubileja misije izišao je i drugi broj župnoga glasila „Luč“. ■

Biskup Perić, B. Dukić, vlč. Šimović s krizmanicima

KULTURA

Opfer und Täter

Eine Dokumentation zum Balkan-Krieg

M. Ackermann, M. Lušo, F. Müntzel
(Hrsg.)

Der aktuelle Balkankrieg ist keine überraschende Neuentwicklung, sondern ein Wiederausbruch eines alten, blutigen Konflikts. Warum und wie versuchen serbische Ge-

walt-Ausüßer ihre Macht zu potenzieren? Die neue Dokumentation zeigt Motive und Hintergründe: serbisch-nationalistische Ideologien, kriminelle Geschäftsinteressen, psychische Defizite. Der Band legt erstmals die aufschlußreichsten Originaldokumente in deutscher Übersetzung vor.

Opfer und Täter

168 Seiten, 1995, ISBN 3-931660-01-X
20,-DM/Sfr, 150,-ÖS

Pabst Science Publishers
Eichengrund 28,
D-49525 Lengerich
Tel. (++49) 05484-308,
Fax (++49) 05484-550

& Ulrike Šulek Verlagsbuchhandlung
Bonner Str. 360,
D-50968 Köln
Tel. (++49) 0221-3761346,
Fax (++49) 0221-343838

FRANKFURT

Predstavljena knjiga „S vjerom u samostalnu Hrvatsku“ dr. Franje Tuđmana

U prostorijama Palais Jalta, Brückenstr. 33, u okviru frankfurtskoga velesajma knjiga, predstavljena je 12. listopada nova knjiga predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana „S vjerom u samostalnu Hrvatsku“. Knjigu su predstavili prof. Anđelko Mijatović, dr. Ivo Sanader i mr. Ivan Bekavac.

Na najvećem svjetskom velesajmu knjiga u Frankfurtu (11.–16. 10. 1995.) izložena je ove godine i najnovija knjiga hrvatskoga predsjednika dr. Franje Tuđmana pod naslovom „S vjerom u samostalnu Hrvatsku“. Knjigu je izdao nakladni odjel poduzeća „Narodne novine“ iz Zagreba. Izdavač se pobrinuo da se u okviru velesajamskoga programa ova knjiga i na poseban način predstavi javnosti. Predstavljanje knjige priređeno je 12. listopada u 15 sati u prostorijama Palais Jalta, Brücknerstr. 33, u Frankfurtu. Nazočne

slušatelje, goste i predstavljače pozdravio je najprije mr. Ivan Bekavac, glavni urednik „Narodnih novina“. Rekao je da se radi o iznimnoj knjizi, jer se kroz nju može pratiti ostvarivanje ideje hrvatske samostalnosti i slobode. Prof. Anđelko Mijatović je ukratko prikazao sadržaj knjige, koja se sastoji od Tuđmanovih govora, apela, predavanja i članaka od 1987. do 1995. Knjiga počinje znamenitim i znakovitim Tuđmanovim predavanjem u Kanadi 1987., gdje je zapravo objelodanjena sržna ideja i cilj cijelog djela –

samostalna i slobodna Hrvatska. Prof. Mijatović je istaknuo da ta knjiga ima izvanredno povijesno-dokumentarno značenje.

Treći predstavljač knjige bio je dr. Ivo Sanader, zamjenik ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske. Odmah na početku je ustvrdio da se radi o nesvakodnevnoj knjizi. „Govoriti o ovoj knjizi znači govoriti o suvremenoj hrvatskoj povijesti“, naglasio je dr. Sanader. Svaki tekst ove knjige izgovoren je naime u jednom od ključnih trenutaka hrvatske povijesti, tj. sadašnjosti i budućnosti. Dr. Sanader je potom izdvojio tri najvažnija i najvrednija segmenta Tuđmanove knjige: ideju pomirenja svih Hrvata, geostrateški položaj Hrvatske u suvremenoj Europi i nespornu pripadnost Hrvatske zapadnoeuropskoj uljudbi.

Knjiga ima 480 stranica s 38 ilustracija u boji. Može se kupiti u knjižarama u Hrvatskoj ili naručiti kod izdavača: „Narodne novine“, Trg hrvatskih velikana 7/II, HR-10000 Zagreb, Kroatien, tel. 385/1/41 64 04; fax. 44 96 29.

Knjigu su predstavili prof. Anđelko Mijatović, mr. Ivan Bekavac i dr. Ivo Sanader, a među prisutnima su bili Vinko Nikolić sa suprugom i Hrvoje Ježić

KULTURA

► Aus dem Buch:

10. Ein 15jähriges muslimisches Vergewaltigungsoffer klagt an: „Ich kleidete mich ohne Worte aus, und eine Welt brach in mir zusammen.“

Augenzeugenbericht

„Ich kleidete mich ohne Worte aus, und eine Welt brach in mir zusammen.“
Opfer der Vergewaltigung im Dorf Rizvanović

Muslimin, 1977 geboren

Eines Tages kamen die Tschetniks in unser Dorf. Sie suchten nach Wertgegenständen, sie fragten nach den Männern, die sich im Wald versteckt hielten. Einer von ihnen, ungefähr 30 Jahre alt, ordnete mir an, mit ihm ins Haus zu gehen. Ich mußte mit ihm mit. Ich hatte schreckliche Angst, obwohl ich nicht einmal ahnen konnte, was mich erwartete. Ich wußte aber, daß ich, sollte ich mich zur Wehr setzen, die Sicherheit meiner Familie gefährden könnte.

Als wir das Haus betraten, verlangte er Geld, Schmuck und andere wertvollen Gegenstände. Er konnte sich nehmen, was er wollte. Er verlangte, daß ich ihm sage, wo sich die Männer befanden. Ich antwortete nicht. Er ordnete mir an, mich auszuziehen. Ich hatte schreckliche Angst. Ich kleidete mich ohne Worte aus, während in mir alles zerbrach, unter meiner nackten Haut hatte ich das Gefühl, ich sterbe. Ich schloß die Augen. Ich konnte ihn nicht ansehen. Er schlug mir mit der Faust ins Gesicht. Ich fiel hin. Dann legte er sich auf mich und machte es. Ich weinte, hatte Krämpfe, blutete. Ich war Jungfrau. Er ordnete mir an, aufzustehen. Ich wollte meine Sachen aufheben, um meine Nacktheit und meinen entstellten Körper zu bedecken. Er sagte aber, ich solle sie nicht anrühren. Er befahl mir, stehenzubleiben und zu warten. Er sagte, ich solle aufpassen, was ich tat, denn das Schicksal meiner Familie hing von mir ab. Er verließ das Haus. Er drehte sich um, um zu sehen, ob jemand ihn beobachtete, und rief dann zwei andere Tschetniks ins Haus. Ich weinte. Das gleiche wiederholte sich mit diesen beiden. Ich war verloren. Ich merkte nicht, wann sie gingen oder wie lange ich auf dem Boden lag.

Meine Mutter kam herein und fand mich liegend. Diese Begegnung in einer so schrecklich erniedrigenden Lage war schlimmer als alles, was mir angetan worden war. Die Wahrheit traf mich mitten ins Gesicht, ich war zerstört, vergewaltigt, entstellt. Aber meine Mutter, die ahnte, was mit mir geschehen war, erlebte das größte Leid ihres Lebens. Wir weinten beide und schrien. Sie zog mich an. Zusammen gin-

gen wir in den Keller. Alles andere ereignete sich wie im nebligen Traum. Die Überfahrt nach Trnopolje, der 30 km lange Fußmarsch über den Vlasić nach Travnik. Erst in Travnik erwachte ich aus diesem Alptraum.

Meine Mutter hat mir viel geholfen. Eines Tages möchte ich auch Mutter sein. Aber wie? Männer bedeuten für mich Gewalt und Schmerzen. Ich bin mir bewußt, daß nicht alle so sind, aber dieses Gefühl ist stärker als ich.

Juli, 1992

RETROSPEKTIVA – 47. FRANKFURTER

Knjiga zlata vrijedna

Iako privatna televizija s velikim brojem programa, kao i kompjuterske igre sve više osvajaju tržište, zanimanje za knjigu ne opada. To potvrđuje veliki posjet zainteresiranih ovogodišnjem 47. vele-sajmu knjiga u Frankfurtu. Glavna tema velesajma bila je „Austrija“. Ne samo u literarnom nego i u cjelokupnom kulturnom pogledu Frankfurt je istinski doživio austrijski „Flair“ (predavanja, kazališne predstave, izložbe). Nadajmo se da će i hrvatskoj književnosti biti jednom posvećena takva pažnja.

Hrvatske izdavačke kuće bi se zacijelo morale više potruditi za bolju promidžbu i distribuciju hrvatske književnosti.

Došlo je konačno vrijeme za promjene i na tom području. Hrvatska se i u kulturnom pogledu našla u zatišju.

Kad se pogleda njemačko tržište knjiga, nigdje se ne može naći neka prevedena hrvatska knjiga.

S teškom mukom i nakon duljeg traganja se nađe možda Krleža. Naravno, lijepo je da na njemačkom imamo

monografiju „Lijepa naša“ i pokoju knjigu političkog sadržaja, ali što je s književnošću? Kultura jednog naroda se ne predstavlja kroz turističke vodiče ili opise političke situacije, nego i na suptilniji i kompleksniji način kroz književnost.

Zar Šenoa, Matoš, Krleža, da navedemo samo klasične primjere, nemaju status nekog Tolstoja, Čehova ili Dostojevskog, primjerice u ruskoj književnosti? Ne smijemo zaboraviti da se jedan narod predstavlja svijetu i kroz svoje pisce. Gledajući prilagodavanje izdavačkih programa njemačkih izdavačkih kuća i trend elektronike, hrvatsko „neandertalstvo“ u tom pogledu zapanjuje. Literarno zainteresirana publika sada ima i tkz. CD-ROM na raspolaganju, što praktično znači da se život i djela primjerice njemačkog pisca Thomasa Manna mogu gledati i čitati na kompjuteru, na kojem se prikazuju slike i dokumenti iz njegovog života i kroz to objašnjava njegovo životno djelo. ►

Vjerske knjige i izdavači

I na ovogodišnjoj najvećoj svjetskoj izložbi knjiga nastupili su i ove godine izdavači i nakladnici iz R. Hrvatske i RBiH. Među izlagačima knjiga našli su se i katolički izdavači s hrvatskoga govornoga područja. Zagrebačka „Kršćanska sadašnjost“ imala je ovoga puta zaseban izlagački prostor na kojem je predstavila svoja najnovija izdanja, a dio svoga prostora velikodušno je ustupila i sarajevskom izdavaču „Svjetlu riječi“. Posebnu pozornost posjetitelja privukle su monografije o papi Ivanu Pavlu II. i Jeruzalemska Biblija. Sarajevski izdavač HKD „Napredak“ izložio

je svoja izdanja zajedno s ostalim bosanskohercegovačkim izdavačima. Mlada zagrebačka izdavačka kuća „Teovizija“ izložila je ove godine po prvi puta svoja izdanja. Pozornost privlači knjiga razgovora s kardinalom Kuhačićem Darka Pavičića, te slikovnice za djecu. I tzv. veliki hrvatski izdavači izložili su nekoliko knjiga religioznoga značaja.

Cijeli jedan veliki paviljon bio je i ove godine predviđen za mnoštvo raznih religioznih publikacija. Krajnje je vrijeme da se hrvatski katolički, ako ne kršćanski izdavači, ujedine u jednu ►

BUCHMESSE

► Fascinantne mogućnosti se također otvaraju pri mogućnosti istovremenog uspo-
ređivanja različitih verzija ili konstrukcija
rečenica nekog pišćevo djela promatra-
jući ih istodobno na monitoru. Tako bi se
djelo austrijskog pisca Franza Kafke, koji
ne samo da je značajan književnik, nego i
osobito težak po jezičnom izrazu, moglo
bolje rekonstruirati i interpretirati. Ovaj
novitet zasigurno nije toliko bitan za širu
publiku, ali je zanimljiv za studente, ling-
viste i jezikoslovce. Nameće se pitanje bi
li CD-ROM možda mogao potisnuti
čitanje u klasičnom smislu u drugi red,
tako da bi možda neki učenici/studenti
išli linijom „lakšeg otpora“ odnosno na
brži način došli do zanimljivih informaci-
ja bez dugotrajnog čitanja. Bez obzira na
to što će možda neki učitelji/profesori,
gledajući iz pedagoške perspektive, ovaj
novitet smatrati bezvrijednim, ipak je
činjenica da se radi o velikom napretku
na tržištu, o kojem hrvatske izdavačke
kuće zasad možda samo sanjaju.

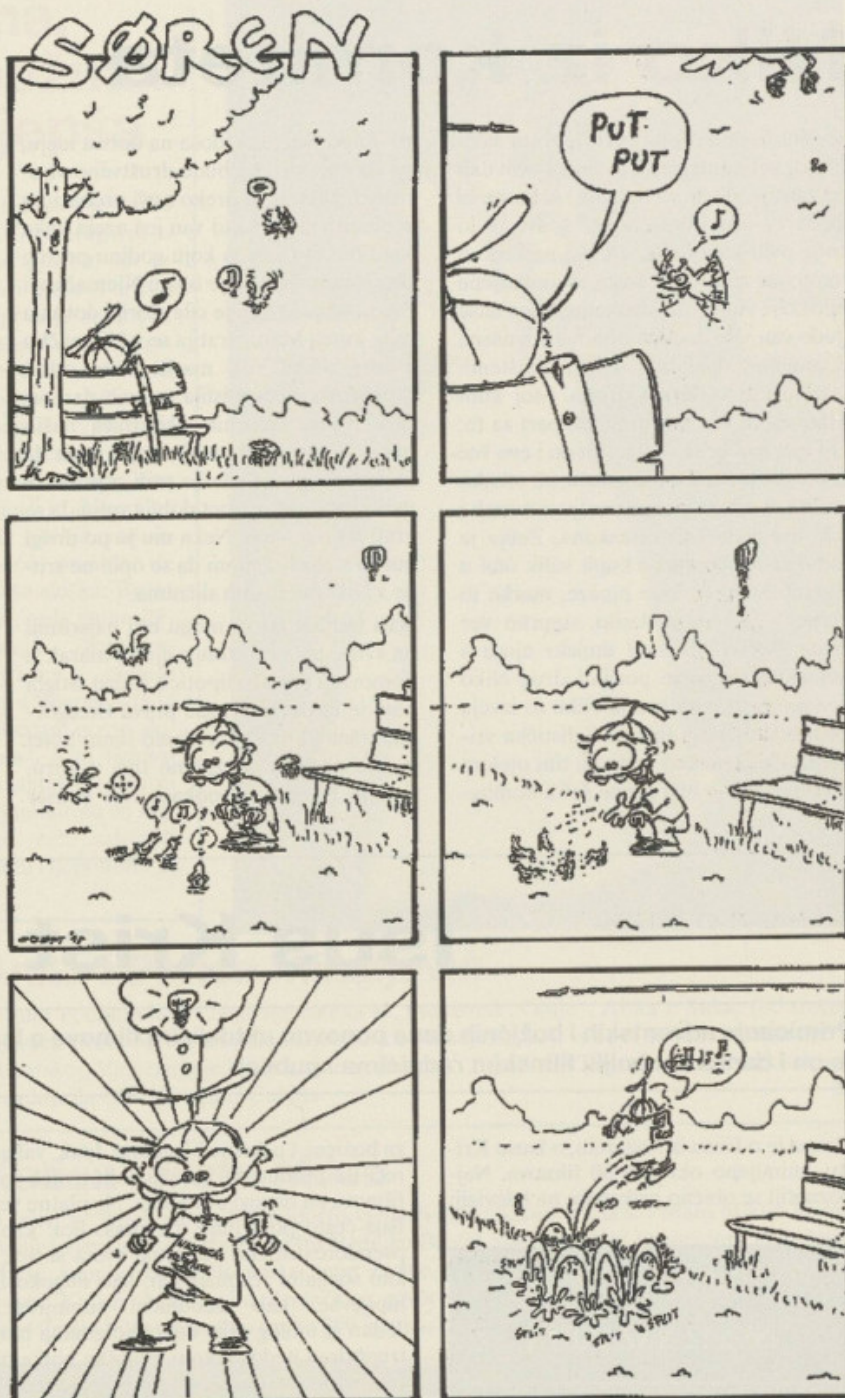
Željka Čolić

► izdavačku udrugu, kako bi zajedno mogli
nastupati na ovakvim svjetskim izložba-
ma knjiga. Usto su to prigode da se sklo-
pe brojni poslovi oko prevođenja i izda-
vanja knjiga.

Istodobno su analize pokazale da drama-
tično opada zanimanje za katoličkom
teološkom knjigom, dok uveliko raste
potražnja za knjigama duhovnoga
sadržaja i tipovima pastoralne prakse.
Njemački katolički izdavači ocjenjuju da
onaj tko danas kupuje teološku knjigu,
traži u njoj pomoć u nadilaženju životne
svakodnevnice. Osim svećenika i studen-
ata teologije samo se rijetki zanimaju za
teološka i dogmatska pitanja. Popis izda-
vača u SRNJ za 1995. pokazuje da je
1994. u Njemačkoj tiskano 3.369 naslova s
kršćansko-religioznim sadržajem, što je
4,8% cjelokupne izdavačke proizvodnje.
Na području opće religioznosti, uspored-
nih i nekršćanskih religija tiskano je 446
naslova. Kad se uzme u obzir da glasoviti
izdavač „Herder“ sve više zatvara svoje
knjižare, onda je religiozna knjiga zaista u
krizi.

A. Batinić

HUMOR BY MARKO OBERT

HEADLINES • SCHLAGZEILEN • VIJESTI

- Papa Ivan Pavao II. trebao bi posjetiti Berlin 23.6.1996. Berlinski nadbiskup kardinal Georg Sterzinsky piše u pastirskom pismu da bi taj posjet morao biti „svetkovina vjere, ljubavi i nade“.
- Šest godina nakon pada komunizma u istočnoj i srednjoj Europi pred vatikanskim uredima stoji više prijedloga za beatifikacijom žrtava komunističkih režima. Među tim žrtvama nalazi se 6 kardinala, 20 biskupa, nekoliko svećenika (zasad se ne zna ima li ijedan vjernik-laik) a najpoznatiji su: rumunjski kardinal Iuliu Hossu, mađarski Jozsef Mindszenty, češki Josef Beran, poljski Stefan Wyszyński, hrvatski Alojzije Stepinac, tri litavska biskupa, ali i poljski svećenik Jerzy Popieluszko.

PAŠKINA KARTULINA

Niko iz komiteta

Svemu dođe kraj pa tako i mojoj sate-litskoj anteni. Izgorila je sirota ovih dan od pustog gledanja Rvacke. A ko ne bi gleda ča ima doma nova. A sve je to zbog ovih kandidata, ali sad nećemo o tomu, jer više mi je dosta te ujedinjene opozicije i njihovih obećanja. Nego naše ljude van više zanima obnova porušene domovine, spaljenih kuća, uništenih telefonskih vodova i drugo. Moj kum Mate more van biti pravi ekspert za to. On van ima velik otel u Mieniu i evo već četiri godine seli u Lipu našu, ali nikako useliti. A sirota ima par miljuni marak i nije tija ništa kontra zakona. Želija je samo za svoje marke kupit velik otel u Zagrebu i to za žive pineze, marke ili kune. I ča mu se desilo, sigurno već znate. Veliki lipi otel umisto njega s pinezima kupija je poznati drug Niko bez pinez. Ali smišno je Niko to izveja ko u ona njegova lipa socijalistička vri-mena. On je nekad upravlja tim otelom u vrime dok je bija glavni šef u komite-

tu. I lipo van je on doša na dobru ideju, pa da otel više ne bude društveno vlas-ništvo, Niko ti ga preko noći prebacio u svoje privatno. I sad van još uzeja neke kredite i eto van za koju godinu pravog biznismena bez da je bija u Njemačkoj i Švicarskoj. Ta van je cila storijsa dotukla mog kuma Matu, vratija se u Njemačku i reka nikad više marke neće odnit doma. Ali predomislija se ovih dan pri proslavama srebrnih obljetnica naših misija. Fratri su mu rekli, nedaj Bože da bi pedeset godinu učinija ovdj, a pošto ih uvijek sluša, sad je opet dobija volju da se vrati u domovinu. Neka mu je po drugi put sa sričon i željom da se opet ne srit-ne s Nikom i njemu sličnima.

Naši iseljeni Rvati mogu biti najsrnitiji na svitu, jer su nakon milijuno marak u domovinu poslali i lipoticu Anicu. Stigla nam je iz Berlina, naša prava Ercegov-ka, kršna i lipa. A da nismo samo borci u ratu nego da se znamo tući u miru, lipo je Nijemcima pokaza naš bokser

Čabo. On je svog rivala nokautira u 3. rundi u Martinse hali, a onda ga odveja na večeru kod Tonija i Tone u hotel u Babenhauzenu. I tamo je Čabo dokaza da je super borac. Za večeru je savlada cilu pečenu patku, a Nizo-zemac je po kazni mora isti janjetinu. I to su Van naša posla.

RJEŠENJE KRIŽALJKE
IZ PROŠLOG BROJA

■ □ □ □ □ 2 □ □ □ □ □ □ □ □
1 N I K O L A T A V E L I Ć
□ □ V I J E N A C □ P A G A
□ S A B A O T □ □ L O V R O
□ I N E □ P I K T □ L O A ■
3 M A R K K O K R I Ž E V Č A
□ E □ N A L A K T I T I □ N
□ T R E N D □ □ A D A □ E I
□ R A T O B O R N O □ A D N
M A R I N O V □ I V E R I A Ć
□ L O K □ G C A □ K O A L A
□ A G A ■ D A N M A N D I Ć

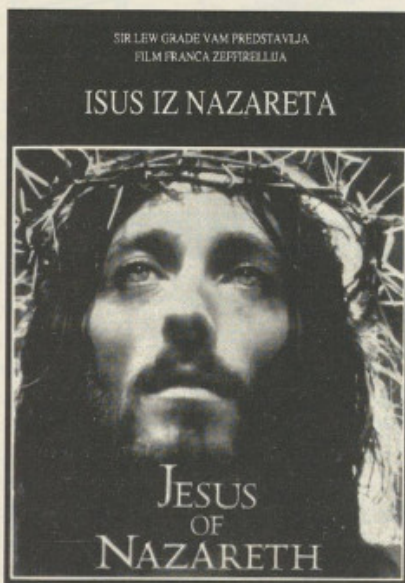
Nagrađena: Anđelka Eremut, Winnenden

FILMOVI O ISUSU

Isus Krist Superstar

Primicanje adventskih i božićnih dana ponovno aktualizira filmove o Isusu Kristu. Brojni filmovi pokazuju da je on i danas zanimljiv filmskim radnicima i publici.

Dosad je o Isusu iz Nazareta, o Isusu Kri-stu, snimljeno okruglo 80 filmova. Naj-poznatiji se obično prikazuju na televiziji

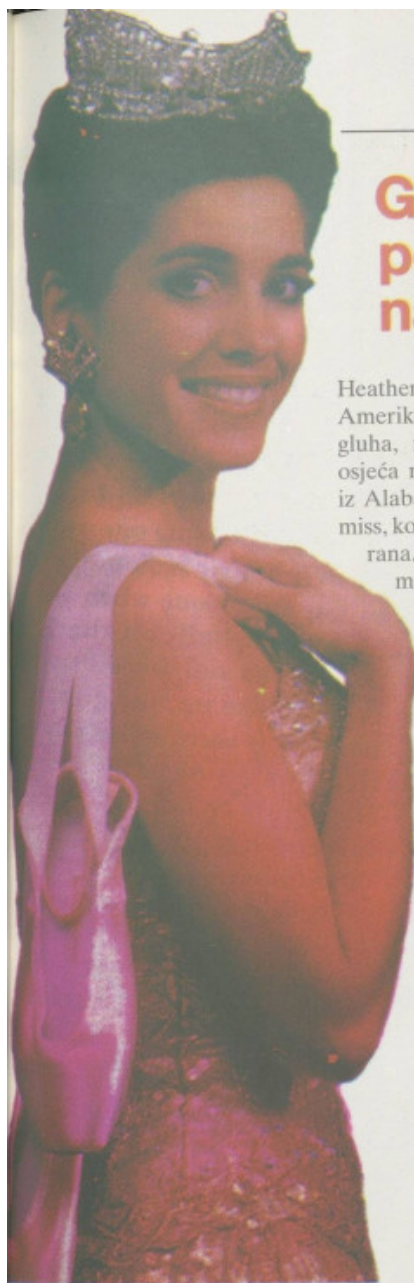

za božićne i uskrse blagdane. Ipak, valja reći da producenti ne snimaju uvijek te filmove na osnovi evanđelja. Na platnu se Isus često pojavljuje u mnogo lica: kao pseudorealistična pokretna sveta sličica, kao socijalni revolucionar, kao dugokosi hipijevac, kao neodlučni sumnjivac. Jedan je teolog prije nekoliko godina bio iznerviran nedostatkom teološke potke u filmovima o Isusu, pa je predložio jeda-naestu zapovijed Božju: „Ne snimaj nikakva filma o Isusu“. Isus je postao filmska zvijezda već na samom početku filma. Zanimljivo je da su tonski filmovi najprije prikazivali Isusa bez glasa. Te se teme prihvatio 1935. francuski film „Križ na Golgoti“. Ni Hollywood u početku nije prikazivao samoga Isusa nego se više zanimao za njegove suvremenike – što je zaobilaznica kojom su filmski producenti htjeli djelovati na publiku romantikom i akcijom; kao u filmovima „Baraba“ ili „Quo vadis“. Samo u rijetkim hollywoodskim filmovima oprezno su prikazani svečani efekti, a iznimka je film „Najveća priča svih vremena“ (1963). Godinu dana kasnije snimio je i talijanski redatelj Pier

Paolo Pasolini „Prvo evanđelje – po Mateju“, crno-bijeli film o Isusu, ali više o njegovoj poruci, bez senzacionalizma.

Sedamdesetih godina prometnuo se Božji Sin u „Isusa Krista Superstara“. Bio je to mjuzikl koji je prvotno bio nami-njen mladima. Time je zapravo nastu-pio preokret, i to filmovima: „Isus iz Nazareta“ (1976), „Isus“ (1979). Novi fil-movi nisu više snimani o pobožnom Isusu za vjernike, nego o samovoljnom provo-katoru, na što je Crkva ponekad morala i prosvjedovati.

Prikazivanje Isusa kao klaunskog šalji-vdžije („Sablast“) i kao sumnjivca u svoje božansko poslanje („Isusovo posljednje iskušenje“) mnogi su primili kao blasfe-miju. I konačno, što je s filmskim Isusom devedesetih? Kanadanin Denis Arcand snimio je 1989. „Isusa iz Montreala“, u kojem mladi glumac, u ulozi Raspetoga, na vlastitom tijelu spoznaje raskorak između Isusova zahtjeva i današnje situa-cije. O Isusu bi se ipak dalo više toga reći. snimiti i vidjeti i u ovo vrijeme.

Gluha, pobožna i najljepša

Heather Whitestone je miss Amerike 1995. Od djetinjstva je gluha, ne čuje glazbu, ali je osjeća rukama i pleše. Potječe iz Alabame i prva je američka miss, koja je tjelesno hendikepirana. Ona nije jedna od onih misica koje se razbacuju ljepotom i praznim izjavama, nego naprotiv svakodnevno čita Bibliju i donomice moli. „Moja me je gluhoća prisilila da još više slušam Božju riječ“, veli gluha 22-godišnja ljepotica. „Najradije plešem sama s Bogom – tada se osjećam posve slobodna“. Svoj tjelesni nedostatak promatra Božjim darom za koji Bogu želi zahvaliti plesom i ljepotom. ■

Anita i Perica Mihaljević

U župi Podhum kod Livna vjenčali su se, i to usred „Oluje“, Anita r. Sušac (od trećeg mjeseca života boravi u Švicarskoj) i Perica Mihaljević, koji već pet godina također živi u Švicarskoj. Vjenčanju je bio nazočan podhumski župnik fra Tihomir Salapić, a kumovali su Marija Olić i Tihomir Čubela. ■

Kršten u 17. godini

Željko Milak (1978), učenik trećeg razreda zagrebačke gimnazije, kršten je 19.8.1995. u HKM Hanau. Nakon dulje pripreve i upoznavanja kršćanske vjere sakrament krštenja podijelio mu je o. Marijan Kovač. ■

Katica i Mato Mikić

U crkvi sv. Apolinara u Düsseldorfu vjenčali su se Katica r. Čurić i Mato Mikić. Misno slavlje i vjenčanje predvodili su fra Nediljko Brečić, voditelj HKM Düsseldorf, i vlč. Josip Mikić, župnik srednjobosanske župe Žepče, koji je za ovu priliku posebno stigao iz Bosne. Katica i Mato, osim njemačkim, govore odlično i hrvatskim jezikom. Na svadbenom slavlju bilo je nazočno preko 200 gostiju, koji su se veselili sve do zore. Pavo Mikić

◀ Dragovoljni život iza rešetaka, ali samostanskih rešetaka sestara Klarisa u Brestovskom kod Kiseljakau Bosni.
Foto: ab

► Svećenici nogometaši. Svećenici koji djeluju u našim misijama imali su početkom listopada duhovne vježbe u Vierzehnheiligen. Tu su prigodu iskoristili da osvježe i svoju kondiciju igrajući nogomet. Vlač. Luka Lucić iz misije u Rottweilu upravo prikuplja kandidate za prvu reprezentaciju hrvatskih svećenika u Njemačkoj. Uskoro se održavaju i prvi treninzi. Na proljeće sljedeće godine ta će ekipa igrati nekoliko nogometnih utakmica. Za sve informacije svećenici nogometaši mogu se obratiti vlač. Luki Luciću u Rottweil. „Živa zajednica“ će prva objaviti sliku nogometne reprezentacije hrvatskih svećenika. Foto: ab

▼ No drinks, no drugs, no problems – poruka je Ante Tokića, hrvatskoga biciklista za mir, iz Švicarske

Postvertriebsstück · D 2384 E · Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 64546 Mörfelden-Walldorf